

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra ekonomie

Platební karty a studentské účty
Diplomová práce

Autor: Lucián Slavík
Studijní obor: Informační management

Vedoucí práce: Ing. Libuše Svobodová Ph.D.

Hradec Králové

duben 2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 27.4.2015

Lucián Slavík

Poděkování:

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Libuši Svobodové Ph.D. za metodickou, pedagogickou, odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Poděkování patří i mým rodičům a všem, kteří mě podporovali po celou dobu studia.

Anotace

Diplomová práce se zabývá platebními kartami. Provádí analýzu studentských platebních karet na tuzemském bankovním trhu a pomáhá s výběrem nejvhodnější platební karty pro studenty.

Cílem diplomové práce je poskytnout teoretické informace o platebních kartách a analyzovat nabídku studentských platebních karet na tuzemském trhu. Následně je na základě zjištěných informací čtyřem modelovým studentům doporučena nejvhodnější platební karta a s ní spojený studentský účet.

Úvodní kapitola pojednává o historickém vývoji platebních karet v USA, Evropě a na území České republiky. Další kapitola práce poskytuje přehled o platebních kartách, jejich dělení, bezpečnosti, využití a další informace o nich. V následujících částech je provedena analýza nabídky platebních karet určených studentům tuzemských bank a na jejím základě jsou vybrány právě ty nejvhodnější. Závěrečná část shrnuje dosažené výsledky.

Annotation

Title: Credit cards and student bank accounts

This diploma thesis deals with using of credit cards. It also focuses on analysis of student's payment cards in the Czech Republic and it helps how to choose the most suitable one.

The goal of this thesis is to provide theoretical information about credit cards and analyse offer of student's payment cards on the home market. And consequently on the base of those reached information the four chosen students are given the best possible card and bank account.

The initial chapter describes historical development of these cards in the USA, Europe and in our country. Then we can find more information about credit cards and their dividing, safety and application. In the other chapters there is realized analysis which makes a brief outlook at home banking market and brings useful information which cards for the students are convenient. In the final part all reached results are summarized.

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Historie platebních karet	3
2.1 Historie platebních karet ve světě.....	3
2.2 Historie platebních karet u nás.....	6
3. Platební karty.....	8
3.1 O platebních kartách	8
3.1.1 Lící strana.....	9
3.1.2 Rubová strana	11
3.2 Druhy platebních karet	12
3.2.1 Způsob zúčtování.....	14
3.2.2 Způsob použití	17
3.2.3 Rozsah použití.....	18
3.2.4 Druh záznamu.....	19
3.2.5 Druh uživatele.....	22
3.2.6 Marketingové členění.....	22
3.2.7 Partnerství se subjekty.....	23
3.2.8 Vydavatelské asociace bankovních karet.....	25
3.3 Bezpečnost platebních karet.....	27
3.3.1 Bezpečnostní prvky platebních karet.....	28
3.3.2 Zneužití platebních karet.....	30
3.3.3 Postup při ztrátě nebo odcizení karty	35
3.4 Využití platebních karet.....	36
3.4.1 Platba za zboží a služby v obchodech	37
3.4.2 Platba za zboží a služby na internetu (e-commerce).....	39
3.4.3 Výběr hotovosti z bankomatů.....	39

3.4.4	Vklad hotovosti ve vkladových bankomatech	41
3.4.5	Výběr hotovosti v pobočkách bank (Cash Advance).....	41
3.4.6	Výběr hotovosti u obchodníků (Cash Back)	42
3.5	Výhody a nevýhody platebních karet	42
3.5.1	Výhody	43
3.5.2	Nevýhody	44
3.6	Doplňkové služby platebních karet.....	45
3.7	Nebankovní platební karty	46
3.7.1	Věrnostní karty.....	46
3.7.2	Telekomunikace	47
3.8	Budoucnost platebních karet.....	48
4.	Studentské účty a platební karty v České republice	50
4.1	Nabídka bank	50
4.1.1	Česká spořitelna	51
4.1.2	ČSOB.....	52
4.1.3	GE Money Bank.....	53
4.1.4	Evropsko-ruská Banka	54
4.1.5	Komerční banka	55
4.1.6	Oberbank	56
4.1.7	Poštovní spořitelna	56
4.1.8	Raiffeisenbank	57
4.1.9	UniCredit Bank.....	58
4.2	Základní kritéria výběru	59
4.2.1	Poplatky spojené s užíváním platební karty	59
4.2.2	Limit studentských platebních karet	64
4.2.3	Doplňkové služby k platebním kartám	65

4.2.4	Kontokorentní úvěry.....	70
4.2.5	Výhody spojené s využitím platebních karet.....	72
5.	Výběr studentského účtu a platební karty	74
5.1	Student A - SŠ.....	74
5.2	Student B - VŠ.....	76
5.3	Student C - VŠ.....	77
5.4	Student D - Expert Choice	79
6.	Shrnutí.....	82
7.	Závěr.....	84
	Seznam použité literatury	86
	Seznam obrázků	92
	Seznam tabulek.....	93
	Seznam grafů	94
	Seznam příloh.....	95
	Zadání práce.....	104

1. Úvod

Platební karty se jako bezhotovostní prostředky staly v dnešní době běžnou součástí našich životů. V posledních letech zaznamenaly významný rozvoj, který byl zapříčiněn rychlým rozvojem výpočetní techniky a komunikačních technologií. Vlastní je téměř každý z nás, a proto bychom si bez nich nedokázali představit naše životy. V roce 2014 oslavily významné jubileum, sto let od vzniku první platební karty.

Jejich hlavní funkcí jsou platby za zboží a služby u obchodníků, možnost výběru hotovosti z bankomatu nebo také na pokladně v obchodě. Za hlavní výhody při jejich používání považují vyšší bezpečnost než při držení peněz v hotovosti, možnost čerpání úvěrů (kreditní a charge karty) a v neposlední řadě díky zvyšujícímu se počtu bankomatů a platebních terminálů okamžitou dostupnost prostředků uložených na účtu. Diplomová práce se nejdříve zabývá historií a vývojem platebních karet. Zde je zmíněn historický vývoj celosvětový, který je převážně zaměřen na zemi, kde platební karty vznikly, tedy Spojené státy americké, ale i na vývoj na území dnešní České republiky.

Další stěžejní část diplomové práce se věnuje teoretickým informacím o platebních kartách. Zpočátku jsou popsány a zobrazeny základní náležitosti platebních karet a jejich rozdělení na různé druhy. Následuje důležité téma, kterým jsou bezpečnostní prvky karet, druhy karet a rady, jak se před zneužitím karet chránit. Jako další jsou nastíněny možnosti využití dnešních platebních karet, jejich výhody a nevýhody. Práce se také věnuje doplňkovým službám, které poskytují banky k platebním kartám. V závěru jsou zmíněny nebankovní typy karet a budoucí vývoj všech platebních karet. Celá tato část je doplněna nejen aktuálními informacemi o stavu platebních karet na českém trhu, ale i o jejich postupném vývoji.

Další část práce je zaměřena na české studenty a platební karty. V praktické části jsou vybrány bankovní instituce působící na tuzemském bankovním trhu, které nabízejí studentské účty a platební karty. Následuje analýza jejich nabízených produktů pro studenty z hlediska poplatků, služeb, zvýhodnění a dalších kritérií.

Na základě získaných informací je v druhé části proveden výběr nejvhodnější platební karty pro studenty. Výběr má stanovena určitá kritéria a je proveden prostřednictvím několika modelových studentů. Ti jsou rozděleni do dvou kategorií: vysokoškoláci a středoškoláci. Práce zkoumá rozdílnost jejich požadavků na svou platební kartu.

Hlavním cílem práce je analyzovat nabídku studentských účtů a platebních karet na tuzemském trhu. Dále pak poskytnout důležité informace o platebních kartách pro studenty, kteří si je plánují pořídit. Řadě studentů tyto informace chybí, a proto by jim měla diplomová práce usnadnit výběr jejich první platební karty.

Při zpracování teoretické části bylo čerpáno z odborné literatury vztahující se k tématu platebních karet. Dále byly použity internetové zdroje, například k dohledání aktuálních informací. Data potřebná k provedení praktické části byla získána z internetových zdrojů vybraných bank, jejich brožur a ostatních materiálů určených pro klienty. Pro doplnění informací jsem některé banky osobně navštívil.

2. Historie platebních karet

V roce 2014 tomu již bylo 100 let, kdy vznikla první platební karta, která nám usnadnila a zjednodušila placení. Pro názorné srovnání s dnešními platebními kartami jsou v přílohách práce (Příloha 1) umístěny vybrané celosvětové a tuzemské karty z dob minulých.

2.1 Historie platebních karet ve světě

„První platební kartu na světě začala vydávat v roce 1914 americká telefonní a telegrafní společnost Western Union Telegraph Company. Karta byla vyrobena z plechu a podobala se vojenským identifikačním štítkům. Western Union ji nabídla zdarma svým stálým zákazníkům. Umožňovala jim telefonovat a zasílat telegrafické zprávy prostřednictvím svých poboček a uhradit je na konci měsíce. Společnost tak svým zákazníkům poskytla krátkodobý obchodní úvěr.“ [1, str. 12]

„Důvodem, proč společnost Western Union začala vydávat „Identification Card“, byla snaha udržet si dobré klienty a přimět je k častějšímu používání jejich možností bezhotovostního placení. Proto se tyto karty nazývají věrnostní. První platební karty skutečně zvýšily tržby společnosti, protože bezhotovostní placení bylo mnohem pohodlnější než hotovost a pro klienta bylo snazší rovněž utratit více peněz. Uplatnila se zde mnohaletá zkušenost obchodníků, kteří již dávno zjistili, že když se dá zákazníkovi možnost zaplatit později nebo na splátky, koupí si více nebo dražší zboží.“ [1, str. 12]

„V roce 1924 nabídla svým vybraným klientům a zaměstnancům kreditní kartu také společnost General Petroleum Corporation of California (dnešní Mobil Oil). Kartu bylo možné použít k bezhotovostnímu placení pohonných hmot, náhradních dílů a služeb v síti svých čerpadel v USA. Brzy následovaly její příklad společnosti Mobil a Shell“ [1, str. 13]

„Použití prvních platebních karet bylo velmi jednoduché a základní princip zůstal zachován až do současné doby. Stačilo, aby klient předložil svou kartu a podepsal účet. Prodávající pak ověřil, zda je předložená karta platná, a porovnal podpis na účtu se vzorovým podpisem na kartě, nebo porovnal jméno klienta na

kartě s průkazem totožnosti (nebyl-li na kartě podpisový vzor). Účet klienta pak byl zaslán až do účtárny společnosti k vystavení celkové měsíční faktury. Tuto výhodu uvítali zákazníci zejména při nákupu dražšího zboží.“ [1, str. 13]

„Věrnostní karty se velmi rychle rozšířily po celém území Spojených států. Pro jejich držitele se staly znakem osobní prestiže. Jejich nadějný rozvoj přibrzdila až hospodářská krize ve 30. letech 20. století. Definitivní útlum pak přinesla druhá světová válka. V roce 1941 americká vláda omezila poskytování spotřebních úvěrů, které odčerpávaly zdroje potřebné pro vedení války, a tím zabrzдила i používání platebních karet. Jakmile však byla tato omezení zrušena, většina společností začala karty znovu vydávat. Např. v roce 1947 zahájilo několik amerických železničních společností vydávání tzv. Travel Card, určených pro obchodní cestující. Letecké společnosti jim nabídly ve stejném roce kreditní kartu Universal Air Travel Card.“ [1, str. 13]

„Přes své nesporné výhody (bezhotovostní placení, stimulace ke spotřebě atd.) trpěly věrnostní platební karty jednou významnou nevýhodou. Jejich použití bylo omezeno pouze na obchodní síť firmy, která kartu vydala. Tuto nevýhodu odstranila až Charge Card společnosti Diners Club International.“ Řada klientů proto již nemusela vlastnit celou řadu karet, použitelných v různých sítích obchodů, hotelů a dalších obchodních míst, ty nahradila jedna karta.“ [1, str. 13]

„Koncem 40. let se začaly o platební karty zajímat i americké banky. Nejprve v roce 1947 zavedla newyorská banka Flatbush National Bank of Brooklyn papírový doklad nazvaný „Charge-It“, který sloužil k placení v lokální síti obchodů. Podobnou službu pak zavedlo několik dalších amerických bank. Všechny karty sloužily k placení, nikoli k čerpání úvěrů.“ [1, str. 15]

„První kreditní kartu vydala až v roce 1951 newyorská banka The Franklin National Bank. Karta byla vydávána zcela zdarma a klienti museli uhradit provedené nákupy do 30, 60 nebo 90 dnů. Během několika dalších let platební karty vydávala asi stovka amerických bank. Očekávaly zisk, ale z počátku jim platební karty přinesly ztráty, takže polovina z nich vydávání karet zastavila.“ [1, str. 15]

„V roce 1954 provedla Bank of America rozsáhlou analýzu programů kreditních karet bank a společnosti Mobil Oil. Prezident banky S. Clark Biese

obdržel podrobnou zprávu, která nebyla pro rozvoj kreditních karet příliš optimistická. Příčinou počátečního neúspěchu bankovních karet totiž bylo to, že banky zajistily příliš málo obchodníků a v malých lokalitách a že nedostatečně vyškolily obchodníky i klienty jak a proč karty používat. Rovněž zákazníci chtěli vědět, v jak velké obchodní síti budou moci své karty používat.” [1, str. 15]

„Po pečlivých přípravách zahájila Bank of America v létě 1958 pilotní projekt kreditní karty nazvané „Bank Americards” ve čtvrtmilionovém kalifornském městě Fresno. Banka vydala dva druhy kreditních karet: základní s limitem 300 USD a pro vybrané klienty s limitem 500 USD. U první karty mohl zákazník nakupovat bez ověření u banky do částky 50 USD, u druhé do částky 100 ZSD. Klienti získali skutečnou kreditní kartu s úrokovou sazbou 1,5 % měsíčně (18 % ročně), s flexibilním splácením. Obchodníkům vzrostl obrat a nemuseli se starat o věrnostní karty, pokud je nabízeli. Za to vše platili bance provizi z obratu ve výši 6 % a za mechanický strojek pro otisk karty na prodejní doklad (imprinter) platili ročně nájem 25 USD.” [1, str. 15]

Toto byl první úspěšný projekt zavedení bankovní platební karty. Karta Bank Americard měla již po roce 1 milion klientů s obratem 75 milionů dolarů.

Pro poskytnutí jasného přehledu o vybraných celosvětových meznících v oblasti platebních karet je zde umístěna následující tabulka 1.

Tabulka 1 - Přehled mezníků vývoje platebních karet ve světě (zdroj [2])

Mezníky ve vývoji bankovních platebních karet ve světě	
1958 -	cestovní společnost American Express zakládá vlastní síť platebních karet
1963 -	v Japonsku Sanwa bank zakládá Japan Credit Bureau - JCB
1964 -	ve Švédsku skupina Wallenberg zakládá Eurocard jako protiváhu karet American Express v Evropě. V roce 1968 se strategickým partnerem Eurocardu stává MasterCard
1966 -	vznik VISA jako spojení Americard s dalšími bankami (Barclays Bank a další)
1966 -	vznik konkurenčního systému ICA (Interbank Card Association) - dnešní MasterCard
1968 -	v Paříži vzniká Eurocheque International
1972 -	skupiny Eurocard a Eurocheque vytváří společnost Europay

2.2 Historie platebních karet u nás

Akceptace platebních karet v České republice, resp. v Československu, byla zavedena dlouho před tím, než u nás byla vydána první karta, díky kreditní kartě Diners Club. Oficiálně se v bývalém Československu začaly platební karty akceptovat v roce 1965, první transakce ale byla provedena až v roce 1968, kdy bylo kartou zapláceno za služby v pražské pobočce Čedoku.

„První platební karty (i když s omezeným použitím) vydala v roce 1988 Živnostenská banka. Jednalo se o tzv. dispoziční karty k tuzexovým účtům, které sloužily k výběru odběrních poukazů PZO Tuzex v pobočkách ČSOB a SBČS a k bezhotovostnímu placení v prodejnách Tuzex. V roce 1991 navázala Živnostenská banka na tento projekt vydáním karet VISA Classic a o rok později VISA Business (v roce 1996 i VISA Gold).” [1, str. 31]

Na začátku devadesátých let, vznikaly v bankách útvary, které se začaly zabývat jednotným mezinárodním systémem placení. Již v této době provozovala svůj vlastní systém bankomatů Česká spořitelna, ale šlo pouze o systém off-line, který umožňoval jen výběr hotovostí. [1, 2]

„V roce 1990 otevřela v Praze svoji kancelář společnost American Express a převzala od Čedoku zajištění příjmu svých karet v obchodní síti. Svoji zprostředkovatelskou činnost pro ostatní systémy Čedok ukončil v červnu 1992 - převzaly ji členské banky VISA a Eurocard/MasterCard.” [1, str. 31]

„Významným impulzem pro rozvoj bankovních karet v České republice byla nabídka Komerční banky z roku 1990, týkající se společného budování a provozování moderního platebního systému, využívajícího know-how některé z bankovních asociací (později obou). Tato nabídka byla akceptována Agrobankou, Investiční bankou, Poštovní bankou, Tatra bankou a VÚB. V únoru 1992 pak byly uvedeny do provozu on-line bankomaty Komerční banky, zapojené do mezinárodního systému Eurocard/MasterCard/Cirrus, jako první v zemích bývalého RVHP. Do sítě VISA byly bankomaty zapojeny až v roce 1994 (Česká spořitelna), i když první testy proběhly již v roce 1992. Od 7. července 1998 jsou zapojeny bankomaty České spořitelny do sítě Europay/MasterCard.” [1, str. 31]

Kreditní a charge karty přišly až později. V roce 1998 zahájilo činnost české zastoupení Diners Club a začalo nabízet svoji vlastní charge kartu. V tomtéž roce začala Česká spořitelna s nabídkou kreditní karty, ale jen pro vybrané zákazníky s prověřenou historií. Roky 2001 a 2002 jsou označovány za skutečný start kreditních a charge karet u nás. [2, 4]

Přehled významných mezníků v oblasti platebních karet na území České republiky je zobrazen v následující tabulce 2.

Tabulka 2 – Přehled mezníků vývoje platebních karet na území České republiky (zdroj [2])

Mezníky ve vývoji bankovních platebních karet na území České republiky	
1968 -	Čedok akceptuje karty Diners Club, později další karty, což je vyvoláno zejména potřebou zvýšit obrát a přilákat ke svým službám zahraniční klientelu.
1988 -	Živnostenská banka vydává dispoziční karty k tuzexovým účtům, což ovšem vzhledem k omezenému přístupu k možnosti zřídit si tuzexové konto byla služba určená jen pro velmi omezený okruh občanů Československa, kteří měli přístup k zahraničním služebním cestám.
1989 -	Česká a Slovenská spořitelna vydávají první sporožirové karty jako snahu omezit náklady na hotovostní platební styk a omezit množství klientů na svých přetížených přepážkách.
1990 -	American Express otevírá zastoupení v Praze, protože se stává výraznou turistickou destinací, otevřenou se zrušením vízové povinnosti pro obrovskou skupinu obyvatel západní Evropy.
1990 -	Živnostenská banka vydává první VISA karty. Vzhledem k náskoku Živnostenské banky ve vedené agendy v cizí měně a s ohledem na její úzké kontakty se zahraničními bankami byla tato banka logicky v popředí zavádění „opravdových“ platebních karet.
1992 -	Komerční banka vydává Eurocard/Mastercard, vzniká první síť mezinárodních bankomatů. Ve velmi krátké době ji napodobily i další české banky.

3. Platební karty

3.1 O platebních kartách

Platební karty mají jasně definované rozměry a vlastnosti, které určují nejrůznější normy. Fyzikální vlastnosti a rozměry (85,6 x 54,0 x 0,76 mm) platebních a identifikačních karet jsou stanoveny mezinárodní normou ISO 3554. Na její lícní a rubové straně musí být uvedeny stanové informace, které jsou zobrazeny na obrázcích 1 a 2. Sama karta je vyrobena z materiálu, kterým je třívrstvý PVC, ten musí splňovat velmi přísná kritéria: schopnost vyrovnání deformací, tepelnou stálost, odolnost vůči chemickým vlivům, netoxičnost. [1, 4]

Obrázek 1 – Lícní strana platební karty a její náležitosti, vlastní zpracování (zdroj [10])

Obrázek 2 – Rubová strana platební karty a její náležitosti, vlastní zpracování (zdroj [10])

3.1.1 Lící strana

Horní část karty je vyhrazena logu vydávající banky, čipu a u některých karet zde může být i logo společnosti, která kartu vydala.

V dolní polovině, která je dle normy ISO 3554 rozdělena na čtyři řádky, se nachází identifikační údaje o velikosti 3,63 mm písma OCR 7B (Optical Character Recognition). Pro použití klasických platebních karet v mechanických snímačích jsou tyto údaje vyraženy reliéfním písmem (Embossing), u karet elektronických (bankomatových) je toto písmo nahrazeno hladkým tiskem (Indent Printing). [1, 33]

Logo banky

Banka či jiný peněžní institut, u kterého vede držitel platební karty účet nebo u kterého o kartu zažádal, má svoje logo či jméno výhradně v horní polovině na levé straně karty.

Čip

Implementace čipu do platebních karet se v posledních letech používá čím dál častěji, protože se na něj vejde více dat a údaje o klientovi jsou zde lépe chráněny než na magnetické pásku. Podle standartu EMV musí být všechny karty od začátku roku 2005 opatřeny čipem, a proto je dnes čip na platební kartě samozřejmostí. Umístění a využití čipu na kartě je dáno normou ISO 7816. [1, 15]

Hologram

Stejně jako bankovky i platební karty potřebují vizuální bezpečnostní prvky, díky kterým se dá odhalit plagiát pouhým pohledem. Hologram je dvou nebo třírozměrný obraz, který se mění při pohybu karty. Zpravidla je umístěn na lící straně karty, nicméně může být i na její zadní straně nebo v magnetickém proužku. [1, 33]

Logo vydavatelské asociace

Nachází se v pravé části karty, zpravidla v dolní nebo horní polovině. Logo každého vydavatele má svoje specifika a náležitosti. Mezi ty nejvýznamnější patří VISA, MasterCard, American Expres, Diners Club apod.

Číslo karty [1, 9, 38]

Jeden ze základních ochranných prvků platebních karet. V závislosti na druhu karty může číslo být reliéfní (embosované), vyryté nebo natištěné. V souladu s normou ISO/IEC 7812 je každé platební kartě přiděleno číslo, to identifikuje vydávající organizaci a klienta. Identifikační čísla pro nás nejznámějších platebních karet jsou uvedena v tabulce 3. Počet čísel, pohybující se v rozmezí 13-19 znaků, má jasně danou strukturu:

- Maximálně první šest číslic tvoří identifikační číslo vydavatele karty.
- Následuje identifikační číslo účtu klienta, které má proměnnou délku o maximálně dvanácti znacích.
- Poslední místo patří kontrolní číslici, která je vypočítána pomocí algoritmu.

Tabulka 3 – Vybrané karetní asociace a jejich přidělená čísla (zdroj [38])

Vydavatelská asociace	Přidělená čísla	Délka
American Express	24, 37	15
Diners Club	2014, 2149, 300-305, 309, 36,038-39, 54, 55	14-16
JCB	3528-3589	16
MasterCard	222100-172099, 51-55	16
Maestro	500000-509999, 560000-699999	12-19
VISA	4	13, 16
VISA Electron	4026, 417500, 4405, 4508, 4844, 4913, 4917	16

BIN (Bank Identification Number)

Bankovní identifikační číslo slouží k rozeznávání typu karty a instituce, která danou kartou vydala. Toto číslo tvoří 4 znaky a je přiděleno karetní asociaci dané bance. [9]

Platnost karty

Uvádí se zde období platnosti karty (měsíc a rok), buď v podobě uvádějící začátek i konec platnosti, nebo jen konec platnosti. Vždy se nachází na druhém řádku karty ve tvaru MM/RR (např. 04/16 – platební karta má platnost do dubna

roku 2016). Maximální počet znaků je 19. U elektronických (bankomatových) karet je toto období uloženo v magnetickém pásku a po jeho uplynutí se karta automaticky zablokuje a není možné ji již používat. [1, 9, 33]

Jméno a příjmení držitele

Zde je uvedeno jméno držitele karty, nachází se na třetím řádku a může být dlouhé max. 27 znaků. Toto jméno je vždy psáno latinskou abecedou a může obsahovat diakritiku i titul (Mr., Ms., Dr., Ing. apod.) [1]

Jméno společnosti

Uvádí se na čtvrtém řádku pod jménem a příjmením držitele karty, a to pouze v případě, že se jedná o služební kartu, maximální počet znaků je 27. U fyzických osob, které podnikají na základě živnostenského listu, se může stát, že se jméno majitele a společnosti shoduje. [1, 33]

3.1.2 Rubová strana

Zadní strana platební karty je oproti té přední prostší. Nachází se na ní pouze magnetický pásek, pruh určený pro podpis držitele karty a trojmístný kód, který slouží k ověření při internetové platbě.

Magnetický proužek

Stejně jako tomu je u magnetické pásky kazet i zde je proužek použit pro zapsání dat. Jsou zde data o klientovi potřebná k uskutečnění transakcí. Jeho kapacita je ale omezena a údaje zde nejsou chráněny tak, jak je již v dnešní době možné. [4, 33]

Podpisový panel

Papírový proužek s šikmým potiskem je tvořen opakujícími se nápisy vydavatele karty. U některých karet je vidět pouze pod ultrafialovým světlem (např. MasterCard má vyveden nápis v barvě žluté, modré a červené, pod úhlem 45°). Jsou jím vybaveny všechny karty s magnetickým proužkem i čipem. Tento papír je citlivý na gumování a chemikálie. Na podpisovém panelu musí být podpis držitele karty, který slouží jako podpisový vzor. Nepodepsaná karta je neplatná! Dále je na podpisovém panelu vytištěno vlevo skloněným písmem číslo karty nebo jeho poslední čtyřčíslí, které se musí shodovat s číslem karty (resp. jeho posledním

čtyřčíslím) na přední straně. Za podpisovým panelem je umístěn trojmístný elektronický kontrolní kód. [1, 4]

Elektronický kód

Trojmístný kód je zpravidla umístěný na zadní straně karty na podpisovém proužku v bílém obdélníku. Při platbě platební kartou, kde není třeba fyzické přítomnosti karty, například na internetu, po telefonu atd., slouží k ověření pravosti, aby nedošlo k případnému zneužití karty. Každý vydavatel platební karty značí tento kód jinak: [22, 33]

- CVC (Card Verification Code) – MasterCard
- CVV (Card Verification Value) – VISA
- CSC (Card Security Code) – American Express
- CAV (Card Attestation Value) – JCB

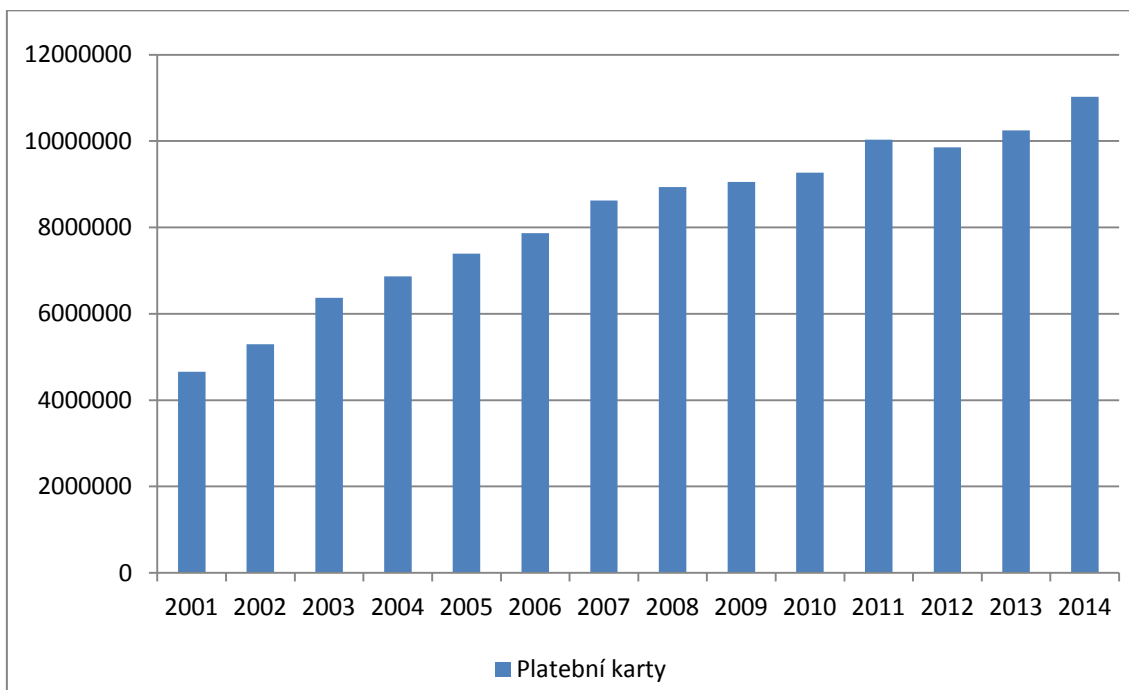
3.2 Druhy platebních karet

Platební karty se dělí na různé druhy, které většinou veřejnosti splývají pod názvy kreditní a platební karta. Dále se karty dělí do několika skupin podle různých kritérií, která mohou být na kartě i kombinována. Všechna tato kritéria základního rozdělení jsou zohledněna v tabulce 3, která poskytuje přehled o složitém dělení platebních karet.

Tabulka 4 – Základní rozdělení platebních karet (zdroj [vlastní zpracování])

Základní členění platebních karet	
Způsob zúčtování	Charge Card Kreditní karty Debetní karty Předplatní karty
Způsob použití	Platební karty Bankomatové karty Šekové záruční karty
Rozsah použití	Sít' vydavatele Regionální Vnitrostátní Mezinárodní
Druh záznamu	Reliéfní písmo Magnetický záznam Čip Laserová záznam Hybridní karty Virtuální karty NFC technologie
Druh uživatele	Osobní karty Služební karty
Marketingové členění	Základní karty Specializované karty Prestižní karty Výběrové karty
Partnerství se subjekty	Žádné Affinity Card Co-branded Card
Vydavatelské asociace bankovních karet	MasterCard VISA Diners Club American Express JCB

Počet všech nabízených platebních karet v České republice má vzestupnou tendenci (viz graf 1). To je dáno zvýšeným počtem obchodníků, kteří přijímají platební karty, větším počtem bankomatů a neposlední řadě vyšším počtem bank a institucí, které karty vydávají. Lidé v České republice si platební karty oblíbili a na rozdíl od občanů USA se nebojí vyzkoušet jejich nové technologie.

Graf 1 – Vývoj počtu platebních karet v České republice za roky 2001-2014 (zdroj [24])

Od roku 2001 je počet platebních karet v České republice více jak dvojnásobný. Obecně lze říci, že na jednoho občana připadá více jak jedna platební karta.

3.2.1 Způsob zúčtování

První zavedené platební karty byly úvěrové (Charge Card a kreditní karty), po nich následovaly karty debetní a předplatní. Jejich vývoj a poměr v České republice je zobrazen v grafech 2 a 3.

Charge Card

Záměrem vzniku této karty bylo zákazníkům zjednodušit jejich placení za nákupy, to se přesunulo do souhrnné částky v závěru měsíce. K platbě dochází do 15 až 30 dnů na základě obdržení měsíčního výpisu bankovním převodem nebo šekem. Z toho důvodu není třeba mít účet v bance, evidenci výběrů vede společnost

vydávající kartu na samostatném účtu. Charge card umožňovala jednoduché a bezpečné platby na soukromé nebo služební použití. [1, 8]

Kreditní karty

Jedná se o úvěrovou kartu, u které na rozdíl od charge card může být čerpaný úvěr splacen po částech nebo najednou. Kreditní karta má pevně daný úvěrový limit, který je klientovi stanoven na základě ohodnocení jeho bonity¹, a proto mu dovolí čerpat z účtu peníze, přestože na něm nemá potřebnou hotovost pro provedení transakce. Úvěr je splácen prostřednictvím měsíčních splátek, ty mají obvykle stanovou výši minimálních splátek, které se pohybují v rozmezí 3 až 10 % z dlužné částky. Klient může uhradit své závazky v bezúročném období, zpravidla do 45 až 55 dnů od data vystavení výpisu. Pokud úvěr není splacen včas, je úročen celkem vysokou roční úrokovou sazbou, která obvykle dosahuje více jak 20 %. Některé banky nabízejí kreditní karty, které jsou určeny zejména k placení za zboží a služby, za výběry hotovosti z bankomatů u nich jejich majitel platí vysoké poplatky a úroky. Nicméně některé banky umožňují i u těchto karet výběr hotovosti z bankomatu zdarma. Kreditní karta též nepotřebuje ke svému vystavení účet v bance, přestože ho banky nabízejí. [1, 2, 8, 14]

Debetní karty

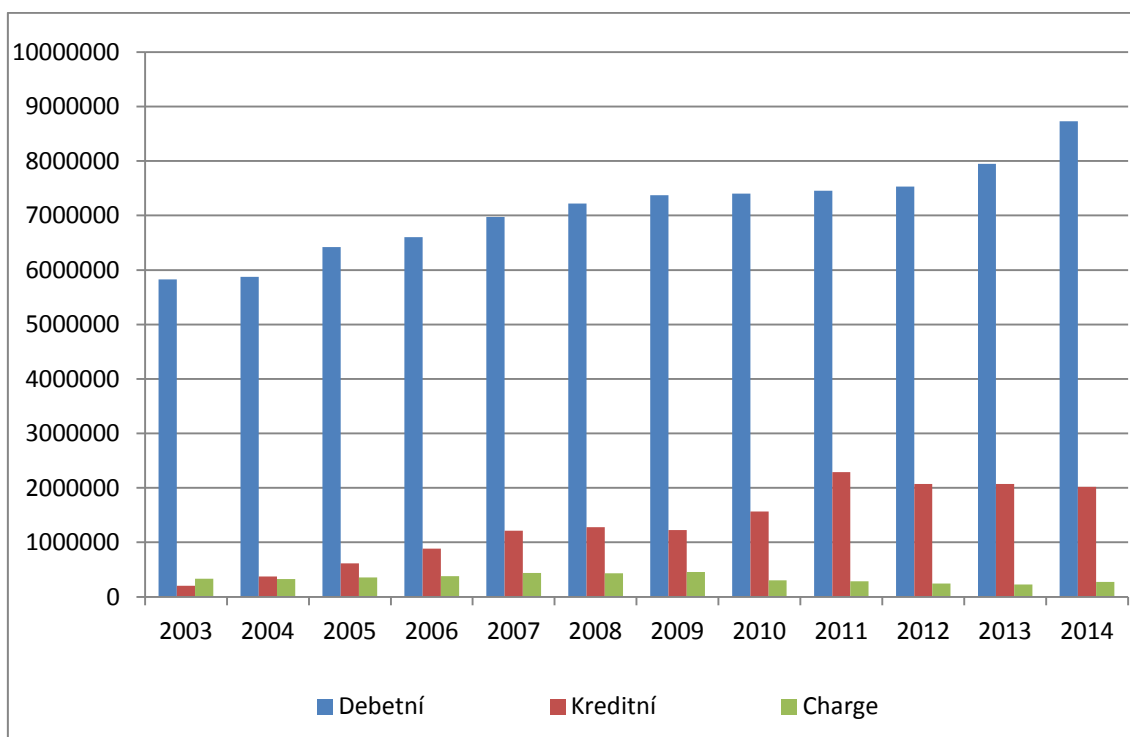
Rozšířily se až při rozvoji výpočetní techniky a telekomunikace v 70. letech. Vydávají se k běžným účtům a jsou určeny k výběru hotovosti z bankomatů a platbám u obchodníků za zboží a služby. Zúčtování proběhne hned, jakmile banka obdrží zprávu o transakci. Umožňují čerpání vlastních prostředků na těchto účtech do povoleného zůstatku, u některých bank není možné jít do debetu, tudíž to pro ně nereprezentuje úvěrové riziko. Banka může s ohledem na vývoj zůstatku účtu klienta upravit limit čerpání prostředků z jeho účtu. Pokud je u debetní karty možné čerpat finance do kontokorentu, do jisté míry se může debetní karta zachovat jako karta kreditní. Kontokorent dovolí klientovi čerpat z účtu peníze, přestože na něm nemá potřebnou hotovost, klient jde do minusového zůstatku na účtu. Každý kontokorent má stanovený úvěrový limit, neboli maximální částku,

¹ Banky ohodnotí klientovy schopnosti splácet podle svých vnitřních kritérií. Například na základě příjmu, věku, zaměstnání, dluhů.

kteřou si může od banky vypůjčit. Úroková sazbu se pohybuje v závislosti na bance v rozmezí 10-25 % z přečerpané částky, dále je důležité brát zřetel na případné poplatky spojené s využitím kontokorentu. [1, 2, 3, 8]

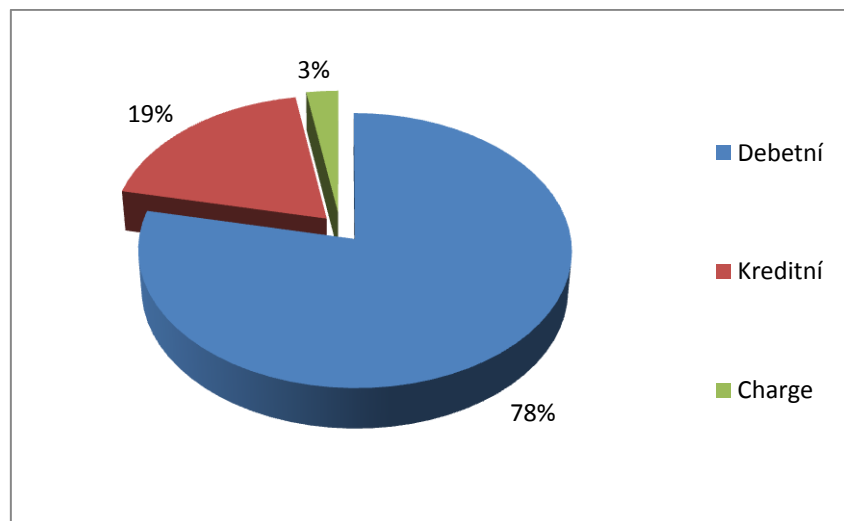
Elektronické peněženky (Předplatní karty)

Karta je vybavena čipem, na kterém lze mít uloženou peněžní hodnotu, která se při provedení transakce sníží bez potřeby autorizace. Po vyčerpání finančních prostředků lze kartu opětovně dobít u provozovatele systému. Záměrem elektronické peněženky je omezení používání drobných bankovek a mincí. Využívají je např. provozovatelé hromadné dopravy či telefonní společnosti (telefonní karty). [1, 2, 3]

Graf 2 – Vývoj počtu debetních, kreditních a charge karet v České republice za roky 2003-2014 (zdroj [24])

Stejně tak jako počet platebních karet roste v České republice počet karet debetních, které v roce 2014 zaznamenaly významný růst. Naopak počet kreditních karet rostl jen do roku 2011 a od té doby pozvolna klesá. Stejný případ nastal u charge karet, avšak ty mají klesající tendenci už od roku 2009.

Graf 3 – Rozdělení českého trhu s platebními kartami za rok 2014 podle druhu (zdroj [24])

Debetní karty na tuzemském bankovním trhu výrazně převládají nad kartami kreditními a charge kartami. Patří jim největší část trhu, v roce 2014 to bylo 78 % z celkového počtu všech karet.

3.2.2 Způsob použití

Z důvodu postupné evoluce a rozšíření platebních karet do našich každodenních životů existuje několik způsobů použití těchto karet.

Platební karty

Karta je vybavená embossingem – reliéfním písmem. Dříve se využívala pro placení u obchodníků pomocí kopírovacího papíru a mechanického snímače tzv. imprinteru (viz kapitola 3.4.1 Platba za zboží a služby v obchodech), dnes k placení slouží platební terminály. [1, 8]

Bankomatové karty (Elektronické karty)

Karta vybavená magnetickým páskem, ve kterém jsou uloženy potřebné data pro provedení transakce. Lze s ní vybírat hotovost z bankomatů nebo platit v obchodech vybavených elektronickými terminály. Autorizace probíhá prostřednictvím zadání PIN². První bankomatové karty se objevily v USA koncem 60. let, ty sloužily pouze pro výběr hotovosti, jejich větší rozvoj nastal až koncem 70. let, kdy se objevily první platební terminály v obchodních domech. [1, 2, 8]

² Personal Identification Number

Šekové záruční karty

Tyto karty neslouží k placení, slouží jako doklad, který zaručuje pravost předloženého šeku (např. eurošek nebo český Tuzemský systém zaručeného šeku). Cílem bylo bankám a obchodům zjednodušit manipulaci se šeky a rozšířit bezhotovostní placení v době, kdy nabídka platebních karet byla omezená. Z důvodu velké rozšíření platebních karet byl systém šekově záručních karet celosvětově zrušen³. [1, 2, 8]

3.2.3 Rozsah použití

Členění karet podle rozsahu použití je v České republice, ale i ve světě záležitostí téměř zastaralou. V dnešní době se převážně vydávají karty mezinárodní.

Sít' vydavatele

Držitel může platební kartu použít pouze v obchodní síti, která je jejím vydavatelem.

Regionální

Tento druh byl v minulosti celkem rozšířený. Karty platily pouze v regionu jedné banky. [2]

Vnitrostátní (Tuzemské)

Použití karty pro výběry z bankomatů a platby u obchodníků je omezeno na území, ve kterém vydavatel působí, např. karty vydané v České republice nesou označení „Valid only in the Czech Republic“. V dnešní době jsou takové karty ojedinělé a jsou nadále na ústupu. [1, 8]

Mezinárodní

Kartu lze použít v tuzemské zemi vydavatele, ale i v zahraničí. Výběry a platby v zahraničí mohou být převáděny na domácí měnu. Výběry z bankomatů mimo zemi působení vydavatele jsou zpoplatněny větší částkou, kdežto platby u obchodníků zpravidla nikoliv. [1, 2]

³ k 1.2.2004

3.2.4 Druh záznamu

Různé formy záznamu ovlivňují úroveň zajištění platební karty, proto rozlišujeme několik způsobů uložení dat.

Reliéfní záznam

Potřebné identifikační údaje jsou na kartě vyraženy reliéfním písmem (embossing). Pro ověření jejich platby se používá mechanický snímač – imprinter, obchodník sejme pomocí otisku údaje z karty, které následně musí zákazník stvrdit svým podpisem. Tento způsob záznamu byl také používán u prvních platebních karet. [1, 2]

Magnetický záznam

Klasický celosvětově nejrozšířenější způsob záznamu. Potřebné informace jsou nahrány na magnetickém pásku v zakódovaném tvaru, který je na rubové straně karty. Kapacita magnetické pásku je však značně omezena, dalším problémem je možnost použití bez kódu PIN⁴, kdy dochází k zfalšování podpisu, který je v tom případě jediným kontrolním prvkem. V 70. letech se začal používat u platebních karet určených pro výběr hotovosti z bankomatu, později přibylo i elektronické placení. [1, 2]

Čipové karty

Magnetický proužek je zde nahrazen paměťovým čipem nebo mikroprocesorem, v případě kombinovaných karet je jím doplněn. Na čipové karty lze uložit více informací potřebných pro identifikaci klienta při provádění transakce (např. aktuální stav konta), proto při placení není třeba přímé spojení s bankou klienta z důvodu zjištění zůstatku na kontě. Data z čipových karet nelze tak jednoduše zkopírovat jako z magnetických pásek, a proto jsou bezpečnější. Čipy mají různou technickou složitost, nejjednodušší čipy jsou u elektronických peněženek, kdežto u platebních karet jsou na nejvyšší úrovni. Navíc pro kontrolu prováděných operací se vyžaduje u platebních karet bezpodmínečně PIN. [1, 2, 4]

⁴ Personal Identification Number

„Rozeznáváme tři základní druhy čipových karet, které se od sebe liší použitou technologií, stupněm bezpečnosti, mírou flexibility, počtem aplikací a taktéž výrobní cenou:

- **Paměťová karta (Memory Card):** Je používána tam, kde není nejdůležitějším požadavkem bezpečnost (předplatní karty). Funkce karty jsou naprogramovány již u výrobce. Karta má paměť, ale žádnou inteligenci. Její výroba je levná, přibližně 0,18 USD.
- **Paměťová karta s autentizací logikou (Hard-Wired Logic Card):** Její bezpečnost proti paděláním je zvýšena požadavkem na vložení tajného kódu, který potvrzuje právo na přístup k datům uloženým v paměti. Také funkce této karty jsou pevně určeny již při výrobě.
- **Mikroprocesorová karta (Mikroprocesor Card):** Je karta s tzv. aktivní inteligencí. Mikroprocesor umožňuje přístup k datům, případně provádět jejich změny jen subjektům, které prokáží své oprávnění přístupovými kódy. Programové vybavení karty je schopno odhalit pokusy o neautorizovaný přístup k datům a v takovém případě kartu zablokuje nebo smaže veškerá data a programy.
- **Mikroprocesorové karty s jednou nebo více funkcí či aplikací:** Ty mohou být naprogramovány pevně nebo mohou být dodatečně změněny i na dálku.“ [1, str. 100]

V posledních letech se velmi rychle u čipových karet objevuje možnost platit tzv. bezkontaktně.

- **Bezkontaktní karty:** Karta disponuje tzv. RFID⁵ nebo NFC⁶ čipem, a proto jí není nutné vsunout do platebního terminálu, ale stačí ji k němu jen přiložit. V případě že obchodník nedisponuje bezkontaktním platebním terminálem, ji lze stále do terminálu vsunout. U těchto karet jsou platby do 500Kč prováděny většinou bez autorizace, není potřeba zadávat PIN. U nákupů

⁵ Radio Frequency Identification

⁶ Near Field Communication

nad 500 Kč je zadání autorizačního kódu PIN vyžadováno, stejně jako v případě klasických čipových karet.

Laserové karty

Záznamy dat jsou zde uloženy na kompaktním disku pomocí digitálních impulsů, stejně jako u CD. Mají velmi vysokou paměť, kterou nelze smazat ani změnit. Jejich nevýhodou je vysoká cena, z toho důvodu v bankovníctví tato technologie nenašla širší uplatnění. [1, 9]

Hybridní karty

Platební karty mohou být vydávány ve variantě embosované, s magnetickým proužkem nebo čipové. Díky kombinaci těchto varianty vznikly karty hybridní. Z důvodu postupného přechodu obchodníků na čipové platební terminály banky v současné době vydávají karty hybridní, které jsou opatřené magnetickým proužkem i čipem, někdy jsou i embosované. S těmito kartami lze platit na větším počtu obchodních míst, protože fungují na čipových platebních terminálech i na terminálech, které jsou určeny pro karty s magnetickým proužkem. [8]

Virtuální karty

Virtuální karta (tzv. e-Card) není klasickým platebním kartám vůbec podobná. Neexistuje totiž ve fyzické formě, klient dostane od banky pouze dopis obsahující číslo karty, datum její platnosti a trojmístný kód pro internetové platby. Jak již z názvu plyne, karta je výhradně určena k provádění transakcí na internetu (tzv. e-commerce transakce), proto s ní nelze vybírat hotovost z bankomatů ani provádět transakce u obchodníků. Na rozdíl od klasických platebních karet, se kterými je možné provádět také internetové platby, není vystavena riziku zneužití. Držitel má kartu většinou doma, proto nehrozí její ztráta nebo odcizení. Nevýhodou je na rozdíl od klasických platebních karet její omezené použití, proto se netěší takové popularitě.

NFC technologie (Near Field Communication)

Nejedná se přímo o druh platebních karet, avšak tato technologie by je mohla v budoucnu nahradit. Mobilní telefony bývají poslední dobou vybaveny tzv. NFC čipem, se kterým již mnoho výrobců experimentuje.

NFC je technologie podporující přenos dat na krátkou vzdálenost mezi dvěma zařízeními. Vzdálenost se pohybuje v rozmezí od několika milimetrů až do pěti centimetrů. Zařízeními mohou být mobilní telefony nebo další přístroje podporující danou technologii. NFC čip se většinou nachází na zadní straně mobilního telefonu pod fotoaparátem. Pro provedení přenosu dat je potřeba dotknout se druhého zařízení, či přiložit dané zařízení co nejbližší. Jedná se o technologii budoucnosti, každý neustále u sebe nosí mobilní telefon a díky NFC technologii se dá využít jako ideální platební nástroj. Z toho důvodu se ji výrobci snaží uvést co nejdříve do provozu a hledají partnery v podobě karetních asociací.

Mimo jiné je také tato technologie využívána u bezkontaktních nálepek, sim karet, klíčenek apod. [34, 35]

3.2.5 Druh uživatele

Osobní karty

Jak již z názvu plyne, karty jsou určeny pro soukromé užívání, mají svého držitele, na kterého jsou vystaveny, a nejsou přenosné. Lze je použít k běžné každodenní potřebě držitelů. [2]

Služební karty

Používají se pro hrazení výdajů spojených se služební cestou nebo s plněním pracovních či služebních úkolů. Služební neboli firemní karty se vydávají výhradně pro pracovníky a majitele společností nebo vládní instituce. [2]

3.2.6 Marketingové členění

Platební karty jsou poskytovány všem klientům bez ohledu na jejich bonitu, proto se banky rozhodly rozlišit svoje nabídky služeb u platebních karet v závislosti na úrovni jejich vztahu s klienty.

Základní

Tzv. Mass card jsou určeny pro všechny klienty. Nabízejí základní služby, vydávají se k běžným účtům bez rozdílu jejich bonity a délky trvání. Lze je použít k elektronickému placení a k výběru hotovosti z bankomatů. Příkladem takových platebních karet jsou karty Maestro, VISA Electron, MasterCard Standard a VISA Basic. [1, 2]

Specializované

Neboli Bussines Card představují stejný typ karet jako základní, jsou však určeny pro firemní sféru. Mají určitý limit, aby bylo možné uhradit potřebné výdaje, a kartu nezneužívat. [1, 2]

Prestižní

Často se nazývají Silver Card nebo Gold Card, jsou většinou určeny velmi dobře finančně situovaným klientům. Podmínky pro jejich vydání jsou přísnější než u základních karet, protože obrat na účtech musí být větší. Díky tomu karta svým držitelům poskytuje výrazně větší prestiž a rozsah služeb. [1, 2]

Výběrové

Názvy Platinum Card a Signia Card jsou vyčleněny pouze platebním kartám používaným okruhem nejvýznamnějším klientů bank a jiných emitentů. Jsou nabízeny výhradně emitenty platebních karet, proto o ně nelze požádat. Samozřejmostí jsou výhodné doplňkové služby a poskytnutí největší prestiže mezi držiteli platebních karet. [1, 2]

3.2.7 Partnerství se subjekty

Platební karty tohoto druhu jsou příkladem spolupráce mezi vydávající bankou a partnerem. Spolupráce vznikne na základě marketingové a nákladové analýzy daného trhu. Pomocí těchto karet získá bankovní instituce přístup k databázi potenciálních klientů a nové distribuční kanály. Partner naopak těží z technické a obchodní podpory banky. Platební funkce a další bankovní služby zajišťuje vydavatel karty, partner naopak poskytuje své služby a výhody určené cílové skupině. Existují dva druhy spolupráce, a to Affinity Card nebo Co-branded Card. První takové karty byly zavedeny v průběhu 80. let v USA, o něco později se dostaly do Evropy a následně do České republiky. [1, 11]

Žádné

Banka vydává platební kartu výhradně bez spolupráce s partnerskými subjekty.

Affinity Card [1, 3, 11]

Affinity Card jsou karty vydávané bankami nebo specializovanými organizacemi společně s nekomerčními, neziskovými subjekty (např. charitativní

nebo zájmové organizace). Cílem je získat pro platební kartu skupinu osob, které spojuje společné povolání (např. lékaři, právníci), zájmy (charitativní činnost, ochrana přírody a zvířat aj.), členství v zájmových klubech apod. Podmínkou je, aby tato spolupráce přinesla cílové skupině zvláštní hodnotu navíc.

Výhody pro partnera:

- Reklama značky – logo partnera je umístěné na platební kartě.
- Zlepšení komunikace se členy – pravidelné výpisy.
- Zvýšení příjmu – prostřednictvím provizí od banky za vydané karty a uskutečněné platby.

Výhody pro klienta:

- Zvýhodněné podmínky – držitelé díky kartě mají nižší poplatky, lepší úroky a služby.
- Příslušnost k cílové skupině – prostřednictvím speciálního vzhledu karty je daná příslušnost vidět při každé platbě kartou.
- Podpora zájmů skupiny – provize, které získá organizace za použití karty.

Výhody pro banku:

- Nižší akviziční náklady – klienti mají větší povědomí o dané bance, proto budou nabídky banky hodnotit kladněji.
- Zvýšení příjmů – držitelé kartu většinou více používají.
- Cross-selling produktů – pokud je klient spokojen, může využít i další služby banky.

Co-branded Card [1, 3, 11]

Co-branded Card mají hodně společného s Affinity Card, rozdíl mezi těmito kartami je ten, že držitel Co-branded Card je většinou současný a velmi dobrý zákazník partnera. Karty jsou zaměřeny ze strany vydavatele i partnera obchodně. Poprvé se objevily na začátku 90. let v USA a poté ve zbytku světa. Často jsou jimi držitelé, kteří dříve byli uživateli privátních platebních nebo věrnostních karet obchodních domů, aerolinií apod. Díky této spolupráci mají banky i obchodní partneři příležitost proniknout více na trh a zvýšit zisky.

Výhody pro partnera:

- Zvýšení tržeb – preference partnera, protože klient u něho může nakoupit výhodněji.
- Zvýšení věhlasu značky – logo partnera je umístěno na kartě.
- Snížení nákladů – partnera dostává od banky provize za vydání a použití karty.
- Zlepšení komunikace – pravidelné výpisy z karty klienta.

Výhody pro klienta:

- Zvýhodněné podmínky – klienti mají výhody, věrnostní program a dostávají slevy.
- Příslušnost k firmě - prostřednictvím speciálního vzhledu karty je daná příslušnost vidět při každé platbě kartou, pokud se jedná o firmu z vyššího segmentu, klient prezentuje svůj vyšší osobní status.
- Podpora cílové skupiny - provize, které získá organizace za použití karty.

Výhody pro banku:

- Nižší akviziční náklady - klienti mají větší povědomí o dané bance, proto budou nabídky banky hodnotit kladněji.
- Zvýšení příjmů - držitelé kartu většinou více používají a mají menší náchylnost ke změnám firmy a banky
- Cross-selling produktů - pokud je klient spokojen, může využít i další služby banky.

3.2.8 Vydavatelské asociace bankovních karet

Na trhu s platebními kartami operuje několik světoznámých hráčů, proto toto rozdělení nelze opomenout. Mezi nejznámější společností vydávající karty patří MasterCard, VISA a zpravidla bonitnějšími klienty využívané karty American Express, JCB a Diners Club. Rozdělení tuzemského trhu těmito nejvýznamnějšími vydavatelskými asociacemi je zobrazeno v grafu 4. Každý eminent má přiděleno prvních šest číslic z čísla platební karty, které ho identifikují. (viz kapitola 3.3.1. Bezpečnostní prvky na platebních kartách – Číslo karty). Aktuální i dřívější loga

jednotlivých vydavatelských asociací bankovních karet se nacházejí v přílohách práce (Příloha 2).

MasterCard

MasterCard International spravuje komplexní portfolio známých a široce přijímaných značek platebních karet MasterCard, MasterCard Electronic a Maestro. Společnost MasterCard poskytuje služby malým i velkým podnikům a zákazníkům po celém světě. Nabízí karty kreditní, debetní i předplacené. Jejich karty nesou názvy Maestro, MasterCard Standard, MC Electronic slouží výhradně k transakcím vyžadujícím elektronickou autorizaci, MC Unembossed bez reliéfního písma, MC Business Card nebo karty nabízené bonitním klientům, např. MC Gold, MC Platinum. [29]

VISA

Společnost celosvětově působící v oblastech platebních technologií a elektronických plateb. Karty zahrnují všechny tři způsoby plateb, takže je s nimi možné platit ihned, později nebo předem, a jsou určeny pro firemní i pro soukromé využití. V nabídce jsou karty Visa Classic, prémiové karty Visa Gold a Visa Platinum, Visa Electron vyžadující elektronickou autorizaci transakcí, Visa PLUS apod. [31]

Diners Club

Diners Club International je specializovanou organizací zaměřenou na zprostředkování bezhotovostní úhrady zboží a služeb mezi držiteli jejich karet a smluvními partnery. Karty Diners Club jsou zpravidla určeny bonitnějším klientům, protože jim poskytují do jisté míry exklusivní platební nástroj. Diners Club nabízí karty pro firemní i soukromé klienty, ty v sobě zahrnují nadstandardní služby uspokojující i tu nejnáročnější klientelu. V nabídce jsou karty DinersClub Pure+ se zvýhodněným cestovním pojištěním a platebními podmínkami, DinersClub White Golf, nabízející nadstandardní služby spojené s golfem, DinersClub Classic s bezplatným vstupem do VIP zón letištní salónů a balíkem nadstandardních služeb apod. [28]

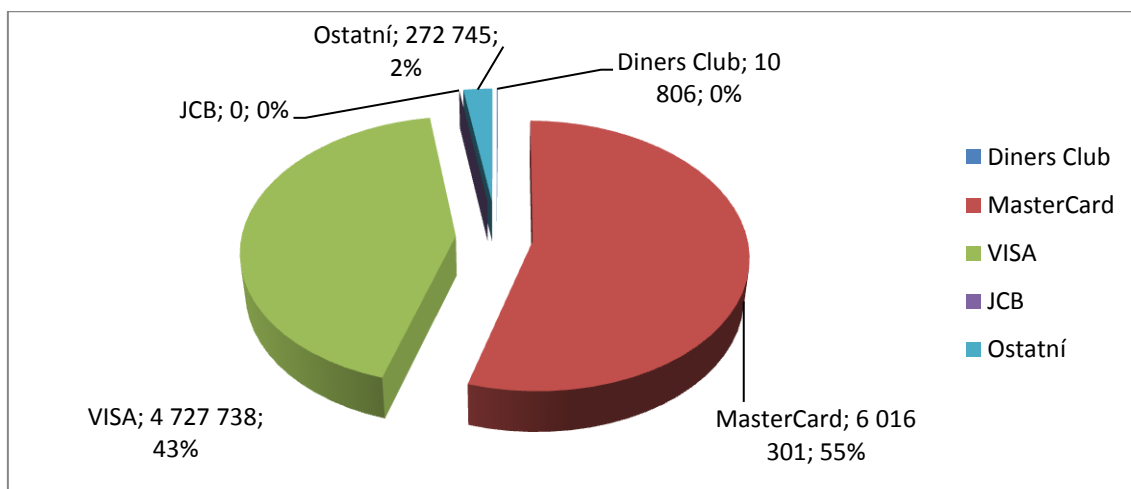
American Express

Karty jsou určeny bonitnějším klientům firemních i osobních sfér, stejně jako karty Diners Clubu. V České republice jsou vydávány pouze v mezinárodních měnách - EUR a USD. Zákaznická podpora je řízena z Velké Británie a komunikace

probíhá v angličtině. American Express nabízí různé druhy karet AMEX, které nabízejí nadstandardní služby, např. The Platinum Card, The American Express Gold Card, The American Express Card, The Basic Card. [27]

JCB (Japan Credit Bureau)

Platební karty JCB nejsou v České republice zcela běžné, protože tu nejsou přímo vydávány. Tento japonský vydavatel ve spolupráci se svými partnery vydává karty osobní, firemní, Co-Branded Card, Affinity Card aj. V jeho nabídce najdeme JCB Card, JCB girocard, JCB Corporate Card nebo JCB Affinity Card. [30]

Graf 4 – Rozdělení českého trhu s platebními kartami za rok 2014 podle vydavatelských asociací (zdroj [24])

Absolutními lídry jsou platební karty MasterCard a VISA, ty ovládají téměř celý tuzemský trh s platebními kartami. Ostatním kartám patří pouze 2 % z českého trhu.

3.3 Bezpečnost platebních karet

Bezpečnost platebních karet je velmi důležitá, proto ji nelze opomenout. Karty se snaží předcházet zneužití řadou bezpečnostních prvků, které ztěžují jejich padělání apod. Existuje totiž několik druhů zneužití platebních karet, a proto je dobré se proti tomuto neduhu chránit.

3.3.1 Bezpečnostní prvky platebních karet

Embosované znaky

Znaky vyražené reliéfním písmem do platební karty, mají nepravidelný tvar za účelem ztížení padělání. Od těchto ochranných prvků se již odpustilo. Zpravidla byly umístěny vedle data platnosti karty. Na kartách MasterCard byla nepravidelně vyražena dvojice písmen MC, u karet VISA písmeno V. [1, 33]

Ultrafialové prvky

Ochranné prvky viditelné pouze pod ultrafialovým světlem, poskytují platebním kartám vysokou ochranu. Nacházejí se na celé kartě, ve znaku vydavatele platební karty nebo v podpisovém pruhu. Pod UV lampou u karet MasterCard můžeme na obrázku 3 vidět velká písmena MC, na kartách VISA je vyobrazeno písmeno V či dříve používaná letící holubice, podobně jak na obrázku 4. Platební karty Diners Club mají jako ochranný UV symbol znak Diners Clubu. [33]

Obrázek 3 – Ukázka ultrafialového prvku na platební kartě VISA (zdroj [36])

Obrázek 4 – Ukázka ultrafialového prvku na platební kartě MasterCard (zdroj [37])

Ceninový tisk

„Přesný ceninový tisk designu karty a speciálních ochranných znaků společně s tiskem mikrotextů (viz např. mikrotext na logu VISA) jsou dosud nepřekonatelnou ochranou karet.“ [1, str. 96]

PIN [16, 18, 32]

PIN je osobní identifikační číslo, pomocí kterého se uživatel autorizuje při použití platební karty pro výběry hotovosti z bankomatů nebo transakci prostřednictvím platebních terminálů. Nejčastěji se jedná o čtyřmístné číslo, někdy může být i šestimístné. U bankovních systémů se PIN řídí normou ISO 9564, která

umožňuje délku od čtyř do dvanácti číslic, avšak při použití v bankovníctví by neměl přesahovat zmíněnou délku šesti míst. Platební karta se zablokuje, pokud se PIN nepovede zadat do určitého počtu pokusů, zpravidla třikrát.

Bezpečnostní kód PIN se používal jako zabezpečení již u děrovaných štítků a magnetických pásek, zde byl však zakódován v kartě a postupem času se stal snadno prolomitelným. Větší popularity se dočkal u platebních karet vybavených čipem či mikroprocesorem, kde byl z počátku používán doprovodně a následně zaveden jako povinný.

Zásady bezpečnosti PIN kódu:

- Za žádných okolností ho nikomu nesdělovat.
- Nikdy nesmí být napsaný na kartě, v mobilním telefonu či na předmětech v její blízkosti.
- Při potenciální změně nezadávat jednoduchá čísla jako např. 1111, nebo kombinace snadno odvoditelných údajů jako je datum narození, datum vypršení platnosti karty apod.
- Obezřetnost při výběru hotovosti z bankomatu nebo platby u prodejce, aby nemohl nikdo PIN odpozorovat.
- Není ideální mít stejný PIN kód pro více karet.

Biometrické údaje [1]

Biometrika je metoda založená na skutečnosti, že jednotlivé části těla jsou u každého člověka jedinečné a mohou být použity pro verifikaci. Z toho důvodu jsou biometrické údaje považovány za nejefektivnější metodu autorizace.

Požadavkem pro využití těchto údajů je snadné a levné pořízení vzorku, které při ověření musí být společensky přijatelné pro klienty i obchodníky, dále také nepřenositelnost, nenapodobitelnost měřeného znaku a také jeho stabilita v průběhu vývoje člověka. Zavedení této metody je však velmi nákladné, protože většina bankovních automatů a platebních terminálů nedisponuje technikou pro čtení těchto údajů, a je tedy otázkou let budoucích.

Mezi nejznámější biometrické metody patří:

- **Otisk prstu** – dříve využíván pro přístup do uzavřených míst, v dnešní době hojně využíváný k zabezpečení mobilních telefonů, proto by jeho následná implementace jako autorizačního prvku platebních karet byla snadnější.
- **Fotografie** – její umístění na platební kartu není příliš výrazným ochranným prvkem. Obchodníci jí při platbě za služby a zboží mnohdy nevěnují takovou pozornost a u výběru hotovosti z bankomatů není ověřována.
- **Dynamický rozbor podpisu** – klient se podepíše speciálním perem, prostřednictvím kterého jsou získány atributy jeho podpisu. Tyto rysy jsou poté snímány při podpisu v obchodním místě. Metoda dokáže pracovat s odchylkou, avšak vždy není stoprocentně úspěšná.
- **Záznam sítnice oka** – metoda založená na jedinečnosti očního pozadí. V bankovníctví těžko uplatnitelná, proto se využívá pro přístup do vysoce utajených míst.

3.3.2 Zneužití platebních karet

Platební kartu lze zneužít různými způsoby. V této kapitole jsou popsány vybrané možnosti zneužití.

Zneužití držitelem – úvěrové ztráty (Credit Risk)

Za zneužití platební karty držitelem se považuje jeho nesolventnost, která je způsobena neschopností splácet výdaje, které byly realizovány prostřednictvím jeho platební karty. Banky se snaží ztráty z nesplácení úvěru omezit prostřednictvím prověření bonity klienta. Na základě jejího výsledku banka s klientem sjedná výši finančního limitu transakcí. Většina transakcí probíhá prostřednictvím autorizace, která ověří, zda klient nepřecherpal svůj finanční limit, případně zůstatek na běžném účtu u debetních karet. Autorizace neschválí transakci, pokud je limit nebo zůstatek na účtu překročen.

Další možností zneužití je nahlášení ztráty platební karty jejím držitelem, přestože kartu neztratil, a provede transakce nebo výběry z bankomatu, které pak následně popírá. [1]

Zneužití karty cizí osobou (Lost/Stolen Card)

Nejvíce zneužití je provedeno právě touto formou, dochází k němu v případě ztráty nebo odcizení platební karty. Držitel karty je v případě odcizení nebo ztráty platební karty povinen tuto skutečnost neprodleně nahlásit bance, která mu kartu vydala, ta následně provede většinou bezplatnou blokadu, případně stoplistaci (viz kapitola 3.3.3 Postup při ztrátě nebo odcizení platební karty) v závislosti na platební kartě.

Ochrana proti zneužití platební karty cizí osobou spočívá v ověření totožnosti držitele karty. Ta se v případě výběru hotovosti z bankomatu ověřuje zadáním PIN, u plateb za zboží a služby je požadován podpis prodejního dokladu nebo též zadání PIN.

Za vzniklé škody způsobené odcizením nebo ztrátou karty nese odpovědnost držitel karty. Od okamžiku oznámení nese odpovědnost za všechny škody vzniklé ztrátou, odcizením nebo zneužitím platební karty banka. Škoda však nesmí být způsobena hrubou nedbalostí klienta nebo jeho podílením se na trestném činu. U neautorizovaných transakcí nese klient odpovědnost za ztrátu zpravidla do výše 150 Euro do okamžiku oznámení ztráty, krádeže, zneužití. V případě autorizovaných transakcí, kde je zapotřebí zadávat PIN kód, nese většinou klient plnou odpovědnost, protože se nechoval tak, aby PIN kód karty cizí osoba nezjistila, výjimkou je skimming.

Vcelku velká část podvodů je způsobena příbuznými, dětmi, přáteli či spolupracovníky. Část podvodů je objasněna jako omyl klienta, který vznikl nepřesným pojmenováním transakce ve výpisu nebo zapomenutím na provedenou transakci. Ke včasnému odhalení podvodných transakcí také přispělo zkrácení doby převodu mezi různými bankami, která je dnes stanovena maximálně na dva pracovní dny. [1]

Zneužití nedoručené karty (Never Recived Card)

Velká část bank zasílala klientům platební karty poštou, PIN byl zasílán v oddělené zásilce jiný den. Právě díky tomuto způsobu doručování bývaly karty odcizovány a následně zneužity. Proto zahraniční banky a většina bank v České republice zavedly předávání platební karty a někdy i PIN kódu výhradně osobně na svých pobočkách. [1]

Padělky karet (Counterfeit Card)

Padělání platebních karet je vysoce specializovaný trestný čin, proto je na kartě mnoho ochranných prvků, které padělání ztěžují, např. mikrotext, ceninový text, hologramy, UV prvky atd. (viz kapitola 3.3.1 Bezpečnostní prvky platebních karet). Padělají se především karty disponující magnetickým proužkem, protože padělání karet s mikročipem není tak jednoduché. Proti padělkům banky využívají různé detekční systémy.

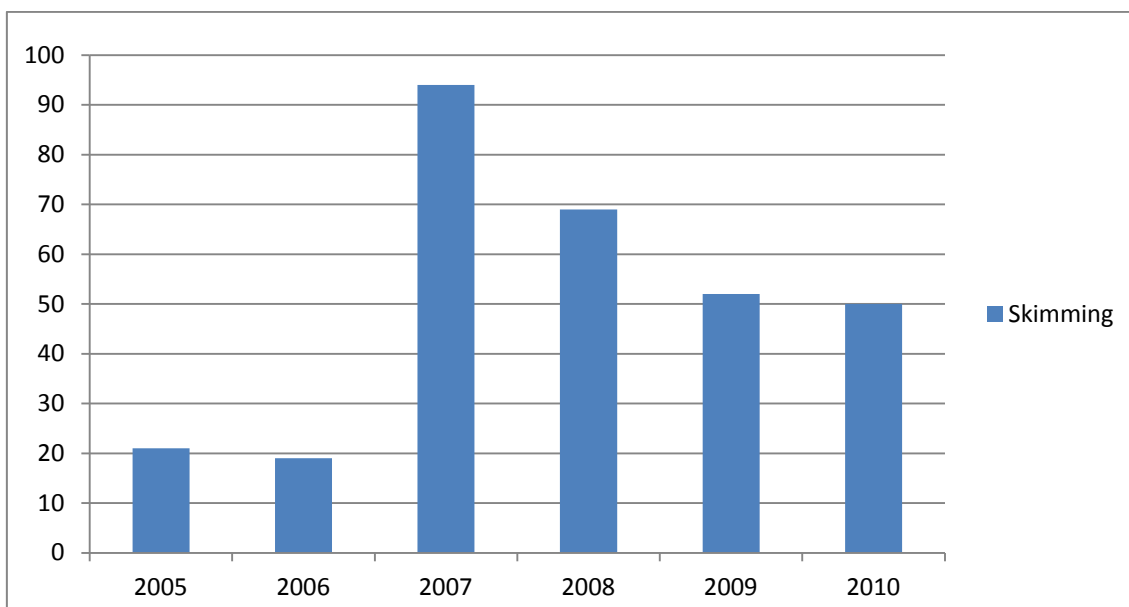
Skimming

Jedna z forem padělání platebních karet. Podvodné jednání, při kterém dochází ke zkopírování údajů z magnetického proužku platební karty bez vědomí držitele karty, proto se to držitel karty mnohdy dozví až po obdržení výpisu z karty. Vývoj stavu tohoto trestného činu v České republice za několik uplynulých let je zobrazen v grafu 5.

Pachatelé nasadí na bankomaty, platební terminály, automaty na výdej jízdenek atd. speciální kopírovací zařízení, schopné přečíst a zkopírovat data z magnetického proužku platebních karet. Nejčastěji je namontují v místě vkládání karty. K získání bezpečnostního kódu PIN pachatelé umisťují kamery tak, aby mohly snímat pohyby prstů na klávesnici. Další možností je umístění speciálního zařízení na klávesnici nebo dovnitř klávesnice, slouží k odpozorování údajů. Takto získaná data použijí na výrobu padělku a následný výběr hotovosti. Data nahrají buď na již použitou kartu, nebo na novou bílou platební kartu, která je běžně k prodeji.

Prevenčí proti zkopírování karty je pozorně si prohlédnout vzhled bankomatu (mnohdy jsou však skimmovací zařízení takřka k nerozpoznání) a při zadávání bezpečnostního kódu PIN si ruku překrýt druhou rukou. Banky se také snaží instalovat antiskimmovací nástavce na čtečky platebních karet.

Díky různým druhům ochrany samotného bankomatu proti použití skimmovacího zařízení přibývá skimmovacích zařízení nainstalovaných na dveřích pobočky banky, které umožňují přístup do prostoru s bankomatem i mimo otevírací dobu pobočky. Platební karta tak může být zkopírována dříve, než dojde k jejímu vložení do bankomatu. [18, 20]

Graf 5 – Počet případů skimmingu na území České republiky za roky 2005-2010 (zdroj [20])

Největší počet případů použití skimmingových zařízení byl v roce 2007, kdy se zvýšil oproti předchozím rokům téměř pětinašobně. Od té doby banky zvýšily prevenci proti skimmingu a počet případů má klesající tendenci.

Zneužití obchodníkem

Obchodník si může z platební karty poznamenat údaje, proto je velmi důležité si kartu hlídat i v průběhu její platby. Číslo karty, datum platnosti a trojmístný kód pak může posloužit obchodníkovi pro internetové platby.

Další z možností je upravení částky prodejního dokladu, který následně odešle k zúčtování bance. Tomuto nešvaru lze předejít tím, že si zákazník svůj prodejní doklad uschová a tím prokáže nelegální činnost obchodníka.

Zkopírování platební karty s magnetickým proužkem, tzv. skimming, může obchodník provést pomocí upraveného platebního terminálu a zákazník si nemusí ničeho všimnout. Obchodník pak může jeho údaje z magnetického proužku využít dále. [1]

Podvodná žádost o kartu (Fraudulent Application)

Podvodnou žádost o platební kartu lze podat po zcizení něčí identity, pachatel zneužije ukradený nebo odcizený občanský průkaz či jiný doklad prokazující totožnost pro získání platební karty. Banky podnikly jistá opatření, a proto tento druh podvodu nepatří mezi rozšířené. [1]

Objednávkové služby (Mail/Telephone Order)

Prostřednictvím plateb přes telefon, mail či fax nemusí být vybrané platební karty fyzicky přítomny, a přesto lze jimi zaplatit za služby nebo zboží. Držitel karty sdělí písemně, ústně nebo elektronicky číslo karty a datum konce její platnosti. Díky tomu mohou být tyto údaje zneužity, protože platba na dálku je neautorizovaná, tudíž není zapotřebí PIN ani podpis. [1]

Zneužití pomocí internetu

K tomuto zneužití může dojít v případě zadání údajů z platební karty (číslo karty, datum platnosti, elektronický kód) na nedůvěryhodné nebo na nedostatečně zabezpečené stránky internetových obchodníků.

Z toho důvodu byl zaveden systém 3D Secure, díky kterému probíhá platba, a proto je zneužití obchodníkem nebo hackerem vyloučeno. Potřebná data nejsou sdělována bance prostřednictvím obchodníka, nýbrž je zákazník sděluje bance sám, prostřednictvím zašifrování. Navíc vydavatelé platebních karet do toho systému umisťují svá loga (MasterCard SecureCode, Verified by VISA), díky kterým dostávají od těchto vydavatelů garanci bezpečné transakce. Mnohdy je také k potvrzení platby nutné zadat autorizační kód, který držitel platební karty obdrží prostřednictvím SMS zprávy na mobilní telefon. [1, 21]

Phishing

Phishing je druh internetového podvodu, kterým se podvodníci snaží od uživatelů internetového bankovníctví získat citlivé údaje (číslo platební karty, PIN, elektronický trojmístný kód atd.). Název toho podvodu je odvozen od slova fishing – rybaření, který ho výstižně charakterizuje.

Citlivé identifikační údaje se získávají prostřednictvím emailových zpráv, které jsou často na první pohled zpracovány tak, aby vypadaly jako by byly odeslány přímo od banky. Email může například vypadat jako zpráva o nesprávném provedení internetové či jiné platby, výzkum klientské spokojenosti či výzva k aktualizaci osobních bezpečnostních údajů. Prostřednictvím toho emailu se útočník snaží přesvědčit uživatele, aby kliknul na falešný odkaz. Uživatel se v tom případě dostane na podvodné stránky, kde je po něm požadováno zadání čísla platební karty či účtu, PIN kódu, hesla a jiných citlivých informací, které pak útočníci mohou využít ve vlastní prospěch. Jde o typický příklad spamu, kde

útočníci obvykle emailové adresy příjemců náhodně generují nebo je nakupují na černém trhu. Banky chrání emailové adresy a ostatní citlivé údaje svých klientů, a proto je nikdy neposkytují třetím stranám.

Nejlepší ochranou proti takovému druhu internetového podvodu je na zprávy nereagovat, trvale je smazat a v žádném případě neklikat na uvedené odkazy. [17, 19]

3.3.3 Postup při ztrátě nebo odcizení karty

V případě ztráty nebo odcizení platební karty, je držitel povinen tuto událost oznámit vydavateli karty, tedy své bance. Karta je následně zablokována, případně uvedena na stoplist. Pokud má držitel podezření, že mu platební karta byla odcizena, musí informovat nejen banku, ale i policii. [1, 22]

Možnosti nahlášení ztráty a následné blokace platební karty:

- Telefonicky, avšak obvykle je nutné ji osobně či písemně potvrdit následující pracovní den po nahlášení na příslušné pobočce banky.
- Prostřednictvím internetového bankovníctví.
- Osobně na kterékoliv pobočce vydavatelské banky.

Blokace karty

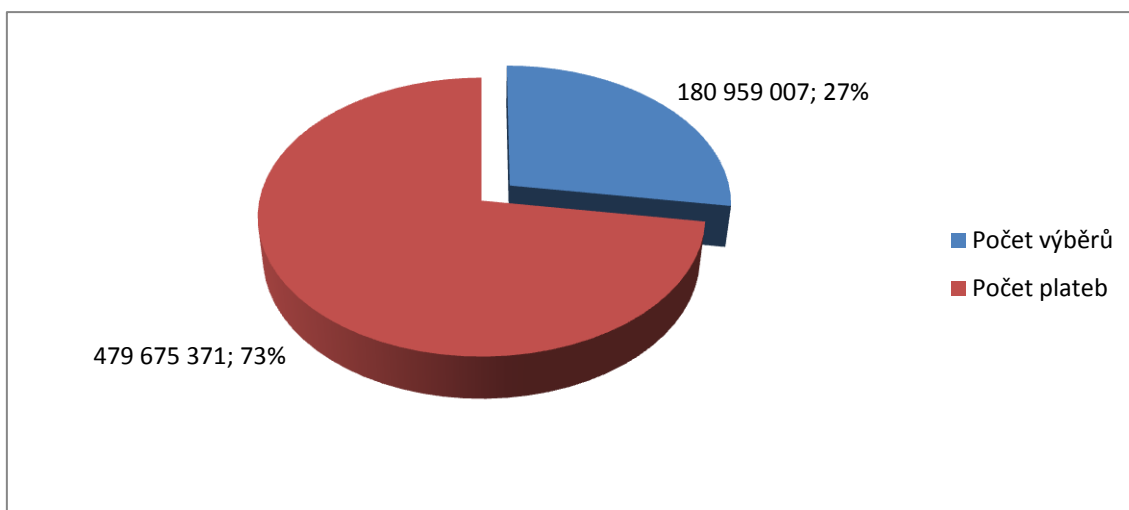
Po nahlášení ztráty nebo odcizení karty je platební karta zablokována, všechny elektronické transakce, při kterých se ověřuje stav karty, tedy platba kartou a výběr z bankomatu, budou zamítnuty. Blokace platební karty může být omezena dočasně nebo i trvale. Většina bank provádí blokaci karty zdarma. [22]

Stoplistace karty

U embosovaných karet, které umožňují i elektronicky neautorizované transakce, je nutné kartu zařadit na tzv. stoplist, který je k dispozici jednotlivým obchodníkům. U těchto karet není nutné zadávat PIN, proto je u nich větší pravděpodobnost zneužití. Jakmile je karta uvedena na stoplist, není možné provést neautorizovanou transakci. V okamžiku, kdy je u karty provedena stoplistace, ji nelze již nikdy dál využívat. Číslo karty, jméno držitele a další náležitosti jsou zařazeny na mezinárodní stoplist. Stoplistaci embosované karty některé banky zpoplatňují, může nás stát až několik tisíc korun. [22]

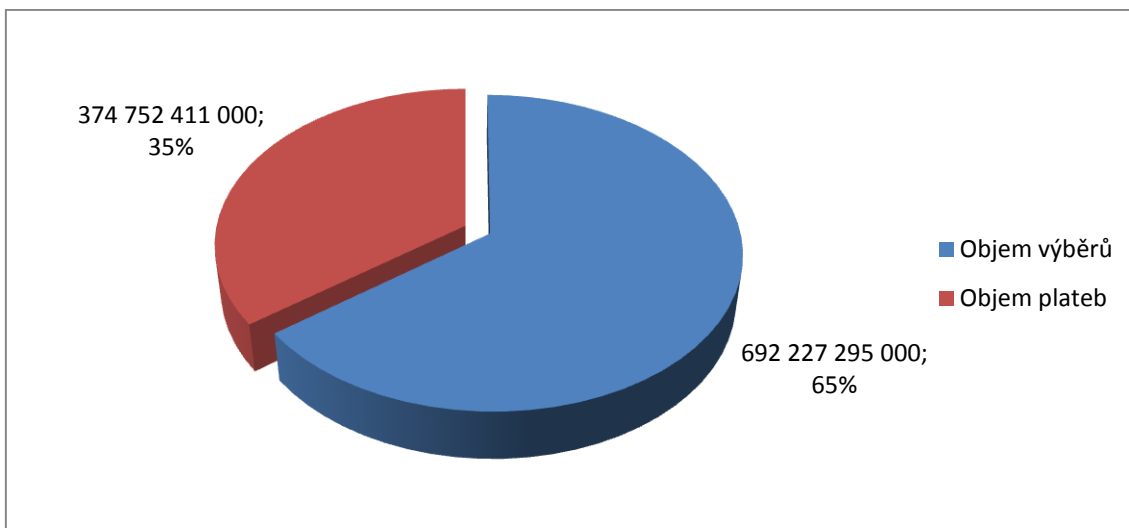
3.4 Využití platebních karet

Hlavním důvodem, proč byly platební karty zavedeny, bylo jejich využití k platbám u obchodníků za zboží a služby. Avšak jejich masové rozšíření znamenalo zvětšení jejich pole působnosti, proto se s nimi v dnešní době můžeme setkat při výběru hotovosti z bankomatu, při platbách obchodníkům nebo stále více populárních platbách prostřednictvím internetu. Aktuální stav v České republice je zobrazen v grafech 6 a 7. [22]

Graf 6 – Poměr počtu výběrů z bankomatů a plateb u obchodníků v České republice za rok 2014 (zdroj [24])

Z grafu je patrné, že platební kartu používáme nejčastěji k platbě u obchodníků za zboží a služby. Počet výběrů každý rok klesá právě na úkor počtu bezhotovostních plateb platební kartou. Důvodem tohoto poklesu je, častější využití platebních karet, jejich prostřednictvím se realizuje každý rok čím dál více nákupů.

Graf 7 – Poměr objemu výběrů z bankomatů a plateb u obchodníků v České republice za rok 2014 (zdroj [24])

Naopak objem výběrů a plateb jasně ukazuje ve prospěch výběrů hotovosti z bankomatů. Lze tedy říci, že uživatelé platebních karet v České republice vybírají z bankomatů zpravidla větší obnosy, u obchodníků čím dál častěji platí kartou i menší částky, např. za běžné nákupy.

3.4.1 Platba za zboží a služby v obchodech

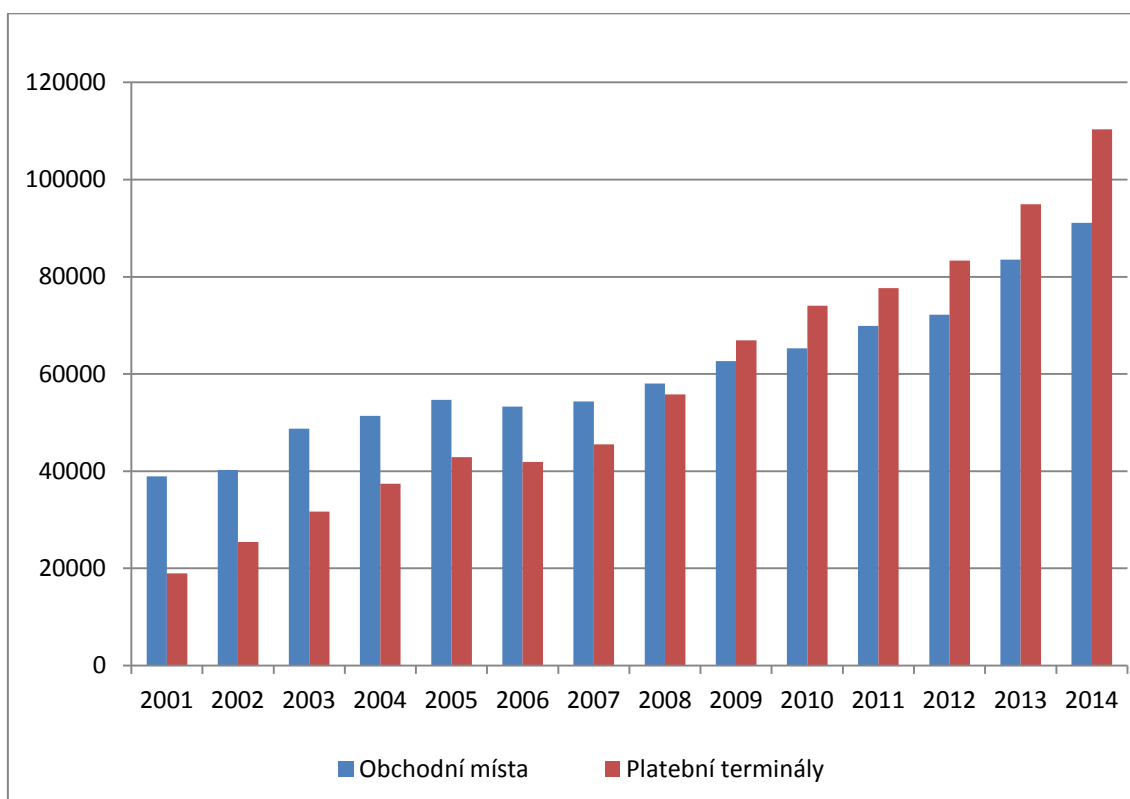
Platit kartou můžeme ve vybraných obchodech, restauracích, kavárnách, čerpacích stanicích a na mnoha dalších místech, ve kterých platební karty akceptují, za různé služby a zboží, vývoj jejich stavu je patrný z v grafu 8. Většina již dnes vydávaných platebních karet má mezinárodní platnost, proto je s nimi možné platit v zahraničí stejně jako v České republice.

Existují dva typy přijetí karty obchodníkem: [1, 24, 32]

- **Mechanický snímač** – tzv. imprinter se hojně využíval u prvních platebních karet vybavených reliéfní písmem. K otisku údajů platební karty na účtenku dojde prostřednictvím imprinteru. Následně je prodávající povinen na účtenku doplnit datum, cenu včetně měny a poté nechá účtenku podepsat kupujícím. Mechanický snímač byl zaveden z důvodu odstranění chyb při ručním opisování, falšování údajů karty a k jejich následnému snadnějšímu čtení.

- **Platební terminál** – tzv. POS terminál (z anglického Point-of-sale). Tyto terminály byly zavedeny z důvodu nárůstu počtu vydaných platebních karet a jimi provedených transakcí, narostl i počet papírových účtenek, které obchodníci museli vyplnit a zaslat bance nebo společnosti k úhradě. Při platbě vloží obchodník do platebního terminálu zákaznickou platební kartu a následně jej vyzve k její autorizaci, která ve většině případů znamená zadání bezpečnostního kódu PIN, pokud neplatí bezkontaktně do výše obvykle 500 Kč. Po úspěšném ověření údajů, zůstatku na účtu apod. je transakce provedena. Prodávající ihned po provedení transakce spolu s kopií účtenky a stvrzenky o nákupu vrátí i platební kartu.

Díky nárůstu počtu obchodních míst a POS terminálů, kde lze kartou zaplatit, narůstá i počet a objem plateb. Výše průměrné platby postupně klesá, z 1 877 Kč v roce 2000 na 804 Kč v roce 2013. Tento trend odpovídá ochotě držitelů karet používat karty i pro běžné, neexklusivní nákupy, a ochotě bank uzavírat smlouvy s širokou paletou obchodníků.

Graf 8 – Vývoj počtu obchodních míst a platebních (POS) terminálů v České republice 2001-2014 (zdroj [24])

K poklesu počtu obchodních míst dochází vzhledem k uplatňujícím se vlivům konsolidace obchodních míst (tj. zanikání nebo sdružování obchodníků), zrušení přijímání karet u rizikových obchodníků a vyřazení nefunkčních obchodních míst. Počet POS terminálů, spravovaných acquirery⁷, má rostoucí tendenci. Rozdíl vůči počtu obchodních míst je dán větším počtem terminálů v jedné provozovně (obchodním místě) např. supermarketech. [9, 24]

3.4.2 Platba za zboží a služby na internetu (e-commerce)

Tento způsob platby kartou je v dnešní době jeden z nejbezpečnějších a nejvýhodnějších způsobů, jak zaplatit za zboží a služby on-line. Pro platbu prostřednictvím internetu lze využít téměř všechny platební karty nebo virtuální karty, které jsou uzpůsobeny speciálně pro internetové platby. Při platbě je lepší dávat přednost obchodníkům, kteří jsou označeni logy MasterCard SecureCode a Verified by VISA, protože podporují bezpečnou technologii placení 3D Secure. 3D Secure je protokol definující pravidla pro bezpečné platby na internetu z pohledu všech tří účastníků transakce - držitele, obchodníka a platebního systému. Je podporovaný všemi kartovými asociacemi. Platbu kartou na internetu lze aktivovat nebo deaktivovat, např. v internetovém bankovníctví či přímo v bance.

Platby v internetových obchodech pomocí platebních karet celosvětově rostou, v České republice se v roce 2013 realizovaly u 12 027 679 plateb v objemu 11 662 664 000 Kč s průměrnou platbou ve výši 970 Kč, např. v roce 2008 byla průměrná výše 2 003 Kč, avšak počet byl nižší. [9, 21, 32]

3.4.3 Výběr hotovosti z bankomatů

Platební karta neslouží pouze k bezhotovostnímu placení, pro které byla původně vytvořena, ale i pro výběr hotovosti prostřednictvím bankomatu. Tento druh využití karty se stal jedním z nejčastějších způsobů, jakým držitelé své platební karty používají. Umožňuje jim získat potřebnou hotovost, která je uložena na účtu, k němuž byla karta vydána, kdykoli během dne, 365 dní v roce. Hlavním

⁷ Zúčtovací banka, která uzavírá smluvní vztahy s obchodními společnostmi, zpracovává transakce platebními kartami a zajišťuje vyrovnání pohledávek a zúčtování.

požadavkem pro použití karty je správné zadání bezpečnostního kódu PIN, prostřednictvím kterého držitel prokazuje, že je oprávněn kartu použít pro výběr hotovosti.

Použití bankomatu bývá někdy zpoplatněno, účtovaný poplatek je obvykle nižší nebo nulový pro klienty banky a vyšší pro cizí klientelu. Výše poplatku závisí na druhu účtu a bance, která ho vede. Z toho důvodu je výhodnější vybírat hotovost z bankomatů banky, která nám vystavila platební kartu a vede náš účet.

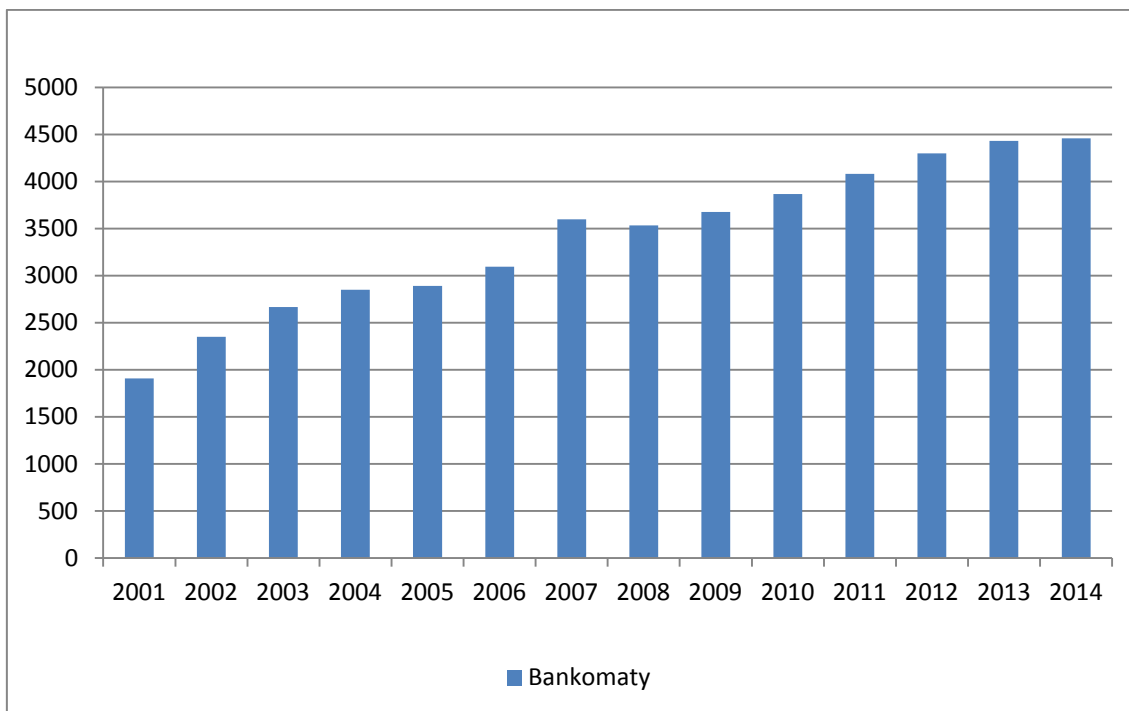
Bankomaty poskytují kromě výběru hotovosti i jiné služby, jejich prostřednictvím lze zjistit expiraci platební karty, zůstatek na svém běžném účtu a další informace s ním spojené, zadat jednorázový příkaz k úhradě, změnit PIN kód platební karty, navýšit úvěrový limit kreditní karty atp.

Aktuálně se v České republice nachází na 4460 bankomatů⁸, stav za minulé roky je zobrazen v grafu 9. Nejvíce bankomatů má Česká spořitelna, která jich vlastní 1312, následuje ČSOB s 891 bankomaty, Komerční banka se 736, GE Money Banka s 651, UniCredit Bank má 207 bankomatů, Fio banka 141, Raiffeisenbank 128, Sberbank CZ 30, Air bank 29, zbylé banky mají na našem území jen několik bankomatů. Nejvíce bankomatů se samozřejmě nachází v Praze, a to přes 1000. Jejich počet v ostatních městech je přímo úměrný jejich velikosti, na 1000 obyvatel připadá zpravidla jeden bankomat. Celostátně je dosaženo počtu 417 bankomatů na milion obyvatel⁹, v této kategorii má nejvíce bankomatů Španělsko – cca 1350.

Objem výběru hotovosti z bankomatů v České republice s narůstajícím počtem bankomatů také roste, průměrná částka výběru vzrostla téměř jednonásobně, z 2105 Kč (v roce 2000) na 3746 Kč (v roce 2008), od roku 2008 se její výše mění jen minimálně a částka setrvává v tomto stavu. [9, 24, 25, 32]

⁸ k 30.9.2014

⁹ v roce 2014

Graf 9 – Vývoj počtu bankomatů v České republice za období 2001-2014 (zdroj [24])

Počet bankomatů v České republice neustále roste, jednou z hlavních příčin je růst počtu platebních karet a jejich častější využívání. Od roku 2001 se jejich počet více než zdvojnásobil, stejně tak jako počet platebních karet.

3.4.4 Vklad hotovosti ve vkladových bankomatech

Vybrané bankomaty nabízejí vedle již zmíněných standardních služeb i vklad hotovosti. Držitel karty díky tomu může pohodlně vložit hotovost prostřednictvím vkladového bankomatu, a proto již nemusí na přepážku své banky. Vklad je ovšem možné provést jen v české měně. Vložit hotovost tímto způsobem lze na téměř všechny běžné účty, které disponují debetní kartou. Hotovost je poté připsána na účet, ke kterému je karta vedena. V závislosti na bance je stanoven limit vkladu, který je dán počtem bankovek a maximální hodnotou vkladu. [6, 9, 24, 32]

3.4.5 Výběr hotovosti v pobočkách bank (Cash Advance)

Prostřednictvím platební karty je možné vybírat hotovost po celém světě na pobočkách bank a směnárnách, ty musí být označeny příslušným logem mezinárodní karetní společnosti v závislosti na držitelově kartě (např. MasterCard,

Visa apod.). Služba Cash Advance je doplňkovou službou, při které je držitel platební karty umožněn výběr hotovosti z účtu nad rámec jeho limitu karty nebo pokud v místě není dostupný bankomat. Při této transakci je postup podobný jako při platbě kartou v obchodě s tím rozdílem, že držitel karty musí bezpodmínečně předložit průkaz totožnosti (občanský průkaz nebo cestovní pas). Výběr hotovosti na pobočce banky však není pro klienty příliš výhodný, protože za tuto službu jsou většinou účtovány relativně vysoké poplatky. U zavedených bank se výše poplatku pohybuje většinou kolem sta korun nebo ve výši několika desetin procent z výběru. Avšak existují i takové banky, které mají například výběr hotovosti jednou měsíčně zdarma. [6, 9]

3.4.6 Výběr hotovosti u obchodníků (Cash Back)

Poslední dobou tato služba zažívá velký rozvoj. Cash Back znamená v angličtině „hotovost nazpět“, což o mnohém vypovídá. Podmínkou uskutečnění transakce Cash Back je to, že zákazník v některých obchodech, které tuto službu podporují a jsou označeny příslušnými symboly, může při platbě kartou za zboží či služby požádat pokladní o vydání určité částky v hotovosti. Nutností je tedy v obchodě nakoupit, nákup a výběr musí být proveden ve stejné měně. Služba Cash Back má také stanovenou minimální částku nákupu i minimální a maximální částku výběru, které se většinou v závislosti na bance pohybují v případě nákupu okolo 300 Kč a výběru v rozmezí od 1 Kč do 1500 Kč. Cash Back lze využít výhradně na území působnosti banky a obchodník je oprávněn poskytnutí této transakce odmítnout, a to i bez udání důvodu. [6, 9, 32]

3.5 Výhody a nevýhody platebních karet

Platební karty, stejně jako každé jiné věci, mají svoje výhody a nevýhody, které jsou spojeny s jejich držením a využíváním. Ty jsou v této kapitole rozebrány jak z pohledu držitele, tak i obchodníka a vydavatele.

3.5.1 Výhody

Platební karty přináší výhody nejen svým držitelům, ale také obchodníkům a samozřejmě i jejím vydavatelům.

Držitelé (Klienti) [5, 9]

- Jednoduché použití – jednoduchý a rychlý přístup k potřebným finančním prostředkům. Držitel karty čerpá prostředky ze svého účtu až v (po) době provedení platby.
- Vyšší bezpečnost – odpadá držení hotovosti. Pomocí karty není tak snadné získat peníze z účtu.
- Mezinárodní použití – při transakcích v zahraničí není potřeba mít u sebe měnu dané země.
- Odpadají směnárenské poplatky – uživatel nemusí platit poplatky za výměnu domácích měny za cizí, a ani nemusí navštívit směnárnou, což mu uspoří čas.
- Výhodnější kurz – zúčtování plateb je prováděno kurzem deviza prodej.
- Přehlednost výdajů – prostřednictvím měsíčních výpisů má držitel přehled o všech výdajích uskutečněných za dané období.
- Osobní prestiž – pomocí marketingového rozdělení lze u prestižních nebo výběrových karet (stříbrná či zlatá karta apod.) poznat bonitu klienta.
- Doplnkové služby – služby spojené s vedením karty.
- Služby spojené se ztrátou karty nebo její krádeží.

Obchodníci [5, 9]

- Jednoduché použití – náročnost platby na úrovni platby v hotovosti.
- Vyšší bezpečnost – obchodník u sebe v důsledku přijímání karty nemá takové množství hotovosti.
- Více klientů – v důsledku možnosti využití platby kartou.
- Větší obrat – díky většímu množství klientů. Zákazník je schopen utratit většího množství peněz, protože ho nelimituje aktuální výše obnosu, kterou má u sebe.
- Vyšší prestiž – poukazuje na vybavenost obchodu, avšak v dnešní době je to téměř samozřejmost.

- Zaručená platba – obchodník se nemusí bát, že by platbu neobdržel.
- Udržení se v konkurenčním boji.

Vydavatelé [5, 9]

- Snížení hotovostního obrátu.
- Získání nových klientů – díky zájmu o platební karty.
- Marketingová segmentace klientů – klienty lze následně rozdělit do různých tříd prostřednictvím jejich bonity. (viz kapitola 3.2.6 Marketingové členění)
- Nabídka komplexních služeb pro organizace a podnikatele – banka je schopna nabídnout zákazníkům další služby.
- Poplatky spojené s kartou – zdroj příjmů získaný díky poplatkům za vydání karty a její vedení, za provedené transakce kartou, provize od obchodníků atd.
- Úrok ze spotřebního úvěru – platí pouze u úvěrových (kreditních, debetních) karet.

3.5.2 Nevýhody

Na druhou stranu platební karty přinášejí také nevýhody, ty jsou ovšem víceméně spojeny jen s držitelem karty a obchodníky. Vydavatelé karet žádné výrazné nevýhody v tomto ohledu nepociťují. [9]

Držitelé [5, 9]

- Poplatky za kartu – účtování poplatků za vedení karty
- Ochody bez platebních terminálů – ne všude je možné platit pomocí karet
- Riziko zneužití – viz kapitola 3.3.2 Zneužití platebních karet
- Vysoký úrok ze spotřebního úvěru – po překročení bezúročného období mají banky zavedeny vysoké úroky.

Obchodníci [5, 9]

- Poplatky za přijetí platební karty – platba poplatků vydávající bance za transakce provedené kartou.

3.6 Doplnkové služby platebních karet

K platebním kartám lze sjednat řadu doplňkových služeb. Mezi ně patří cestovní nebo úrazové pojištění, pojištění osobních věcí a zneužití platební karty. Vlastníci prestižních platebních karet (např. Diners Club nebo vybrané zlaté karty) mají ve většině případů vybrané služby v základním balíčku, u základních karet se tyto služby často musí dokupovat.

Pojištění karty a osobních věcí

Pojištěním karty a osobních věcí proti ztrátě či odcizení předcházíme nemalým poplatkům spojených s těmito nepříjemnými událostmi. Pojištění se často nevztahuje pouze na platební kartu, kterou kryje proti neoprávněným transakcím, ale i na klientem vybranou hotovost a osobní věci, které se ztratily nebo byly odcizeny společně s platební kartou. Mezi osobní věci se řadí mobilní telefony, tablety, notebooky, osobní doklady, peněženky, batohy atd. S pojištěním také držiteli platební karty odpadají náklady na její blokaci a vydání.

Banky nabízejí různé úrovně pojištění karty, které se liší v ceně ročních poplatků a v závislosti na jeho výši i limity na náhradu škody. Některé banky toto pojištění nabízejí k vybraným platebním kartám zdarma, ale zpravidla tomu tak není a jeho výše se pohybuje v rozmezí 150 až 1300Kč v závislosti na úrovni pojištění a vydavatelské bance. [22, 26]

Cestovní pojištění

Cestovní pojištění je důležité mít sjednané v případě zahraniční cesty. Existují různé druhy pojištění, nejčastěji se uzavírají jednorázová pojištění, protože řada klientů opomíjí možnost uzavření cestovního pojištění k platební kartě.

Cestovní pojištění sjednané k platebním kartám nabízí širokou pojistnou ochranu, zahrnuje v sobě pojištění léčebných výloh, úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti za škodu, zpoždění letu i zavazadel a vztahuje se i na rekreační provozování běžných nerizikových zimních i letních sportů. Je třeba počítat s tím, že na adrenalinové sporty (např. rafting, sjíždění divokých řek, létání či lyžování mimo vyznačené trasy) se pojištění ve většině případů nevztahuje, proto je důležité podmínky pojištění předem prostudovat. V případě společné zahraniční cesty nabízejí některé banky pojištění nejbližších rodinných příslušníků, které je

zahrnuto v pojištění držitele karty. U ostatních bank musíme zvolit vhodnou variantu rodinného pojištění. [22, 26]

3.7 Nebankovní platební karty

Platební karty byly původně využívány výhradně nebankovními institucemi, avšak jejich velký rozmach v oblasti bankovníctví v 60. a 70. letech 20. století je uvedl do pozadí. Nebankovní platební karty se vydávají např. jako úvěrové, nabízejí pouze omezené služby a hojně se využívají jako karty věrnostní.

3.7.1 Věrnostní karty

Karty jsou určeny běžným uživatelům, umožňují jim bezhotovostní placení, čerpání různých výhod a slevy u jejího vydavatele. Jejich cílem je přesvědčit zákazníka k častějšímu nakupování a přilákání nových klientů. Zároveň tyto karty dokážou sledovat nakupované zboží za účelem následného zasílání cílených nabídek. Využití těchto karet obchodníky je velmi rozsáhlé, zde jsou příklady nejčastějších druhů využití.

Pohonné hmoty [1, 5]

Čerpací stanice a společnosti zprostředkující bezhotovostní nákupy jejich služeb (např. CCS) nabízejí zákazníkům platební a věrnostní karty. Tento druh karet klade důraz na omezené možnosti jejich použití z důvodu možného zneužití karet pracovníky držitelské organizace. Umožňují získání slevy či jiné výhody a mají různý rozsah použití: nákup pohonných hmot a maziv, nákup pohonných hmot a celého sortimentu čerpacích stanic, nákup zboží a služeb v čerpacích stanicích, hotelech, restauracích apod.

- **CCS:** Československá společnost pro platební karty byla založena s cílem nahradit poukázky na pohonné hmoty kartami. Karty CCS mimo možnosti plateb za pohonné hmoty apod. poskytují držiteli úrazové pojištění, pomoc v případě poruchy nebo havárie a jiné služby.
- **Shell Smart:** Věrnostní čipová karta, prostřednictvím které získají jejich držitelé a zároveň členové Smart Clubu body za nákupy pohonných hmot,

zboží a služeb na čerpacích stanicích Shell. Získané body mohou použít na výběr zboží, služeb nebo na slevy na pohonné hmoty.

Obchodní organizace [1, 5]

Karty jsou určeny běžným uživatelům a umožňují bezhotovostní placení, nicméně většinou se nejedná o klasické platební karty, ale o tzv. věrnostní karty, díky kterým zákazník může čerpat u jejího vydavatele různé výhody a slevy. Jejich cílem je přimět zákazníka k častějšímu nakupování a přilákat nové klienty. Zároveň tyto karty dokážou sledovat nakupované zboží za účelem následného zasílání cílených konkrétních nabídek.

- **TESCO Clubcard:** Uživatel této karty může čerpat výhody určené pouze jejím držitelům, dále pak za provedené nákupy získává slevy.
- **s.Oliver Club:** Zákazník zde za nasbírané body, 1bod = 1Kč, získává různé výhody a slevy. Po překročení hranice 5000 bodů získává slevu 5 % na nákup, která se s přibývajícím počtem bodů zvyšuje.

3.7.2 Telekomunikace

Karty GSM (SIM karty)

Telefonní karty GSM¹⁰ jsou jedním z nejčastěji používaných druhů čipových karet. Umožňují přenášet telefonické hovory a data bez závislosti na pozemní telefonní síti, a to i mezinárodně. Prostřednictvím karet SIM¹¹, které jsou vloženy v mobilních telefonech, jsou zajištěny její telefonní funkce. Zúčtování za služby proběhne vždy na závěru měsíce. [5]

Předplatní kupony (Předplatní SIM karty)

Fungují na stejném principu jako klasické SIM karty, avšak zúčtování neproběhne na konci každého měsíce. Držitel si kartu nejdříve nabije potřebnou finanční hotovostí a ta je za využití služby postupně odečítána. [5]

¹⁰ Global System for Mobile Communication

¹¹ Subscriber Identity Module

Předplatní telefonní karty

V dnešní době již málo využívaný druh karty. Držitel si zakoupí telefonní kartu, na které je určitý finanční obnos. Kartu následně vloží do telefonního automatu a na základě využití služeb se z ní finanční částka odečítá. [5]

3.8 Budoucnost platebních karet

Vzhledem k neustálému rozvoji nových technologií se vyvíjí i samotné platební karty. V dnešní době zažívá největší rozvoj bezkontaktní technologie plateb. Lze tedy říci, že magnetické proužky na platebních kartách postupem času vymizí. Právě prostřednictvím bezkontaktních plateb karty ovládají stále větší části trhu, protože nabízejí zákazníkovi mnohem pohodlnější způsob uskutečnění svých plateb. Už nejsou používány pouze pro platby dražšího zboží, ale i pro běžné platby s nízkou hodnotou, kde převládala platba hotovými penězi, protože jejich použití je rychlejší a bezpečnější než platba v hotovosti. Místo zasouvání nebo projíždění karty platebním terminálem stačí kartu k němu jen na pár sekund přiložit.

V souvislosti s bezkontaktními technologiemi lze zmínit NFC čipy v chytrých mobilních telefonech. Na americkém trhu zkouší firma Apple Inc. tento druh plateb mobilními telefony implementovat prostřednictvím služby pojmenované Apple Pay. Paradoxem je, že evropský trh by byl na tuto technologii mnohem lépe připraven. Klíčová je zde spolupráce s vydavateli platebních karet. Vedle MasterCard, Visy a American Express smlouvy s firmou Apple podepsalo ještě několik dalších společností a Apple má díky tomu pokryto přes 80 procent amerického trhu. Neméně důležité jsou dohody s největšími americkými bankami. To opět znamená obrovský záběr trhu. Nakonec se k Apple Pay postupně přidávají také obchodní řetězce.

Platební karta je nahrána do mobilního telefonu, platby probíhají tedy výhradně prostřednictvím telefonu, který kartu zcela nahrazuje. Autorizace platby již zde nemusí být prováděna klasickým způsobem, pomocí zadání kódu PIN, nýbrž prostřednictvím čtečky otisku prstů, kterou vybrané mobilní telefony Apple disponují. Tento způsob je jednoznačně nejbezpečnější formou autorizace, takže

při případné ztrátě telefonu nebude možné platební kartu ani telefon samotný použít.

Lze tedy říci, že budoucnost platebních karet patří prozatím výhradně bezkontaktním platbám. Ty budou postupem času vytlačovat hotovostní a kontaktní platby, které v budoucnu zcela vymizí. To samé lze říci o platebních kartách jako plastovém předmětu, který s velkou pravděpodobností bude postupně nahrazován právě mobilními telefony, protože každý u nás má svůj mobilní telefon neustále u sebe. Držitel získá kartu v elektronické formě, tu nahraje do svého mobilního telefonu a ten pak může využívat i jako platební nástroj. [34, 35]

4. Studentské účty a platební karty v České republice

V dnešní době moderních technologií se bez platebních karet téměř neobejdeme. Výjimku netvoří ani studenti, ať už středních a vysokých škol, nebo mladiství, kteří začínají svůj profesní život a tudíž nemají na zbytečné poplatky potřebné finance.

Hlavní podmínkou zisku debetní studentské platební karty je založení běžného účtu. Poté student získá kartu a může díky ní čerpat prostředky uložené na již zmíněném účtu. Další důležitou podmínkou pro získání platební karty je věk, ten se v závislosti na bance pohybuje od 10 do 30 let. Avšak nezletilé osoby mají založení účtu složitější, zpravidla musí přijít v doprovodu zákonného zástupce. Dále pak u některých bank rozhoduje, zda má potenciální zájemce status studenta, nicméně to není pravidlem. Všem zmíněným kritériím se práce věnuje v následující kapitole.

Banky prostřednictvím platebních karet a účtů pro studenty a mladistvé tuto věkovou skupinu zvýhodňují a často je od určitých poplatků osvobozují. Díky tomuto zvýhodnění se je bankovní instituce snaží co nejdříve nalákat k využívání jejich služeb. Je zde velká šance, že po skončení toho zvýhodněného období u dané banky setrvají.

4.1 Nabídka bank

Platební karty určené pro studenty nabízejí pouze velké banky, jsou jimi Česká spořitelna, ČSOB (Československá obchodní banka), Evropsko-ruská banka, GE Money Bank, Komerční banka, Oberbank, Poštovní spořitelna, Raiffeisenbank, UniCredit Bank. Menší banky nenabízejí speciální karty pro studenty, nicméně zde plnoletí studenti mohou najít běžné účty (s platebními kartami) levnější či úplně zdarma při splnění určitých podmínek.

K získání jednotlivých dat a informací byly použity webové stránky vybraných bank a jejich tištěné materiály určené klientům. V případě nedostatku informací byly některé banky za účelem jejich doplnění osobně navštíveny.

Zkoumaná data jednotlivých bankovních institucí jsou aktuální k 26. března 2015 a jejich nynější loga jsou umístěna v přílohách práce (Příloha 3.).

4.1.1 Česká spořitelna

Česká spořitelna nabízí studentům, kteří chtějí platební kartu, osobní účet ČS FRESH. Tento účet disponuje základním balíčkem, který je určen pro mladé do 21 let a studenty až do 30 let a obsahuje:

- vedení účtu,
- bezkontaktní debetní platební kartu VISA Classic,
- vyhotovení měsíčního elektronického výpisu – až 2x měsíčně,
- trvalé platby - založení trvalých příkazů, souhlasů s inkasem,
- 2x měsíčně výběr hotovosti z bankomatu České spořitelny,
- kontokorent,
- bezkontaktní nálepku,
- internetové a telefonní bankovníctví SERVIS24 – přístup k účtu 24 hodin denně,
- mobilní banku (Android a iOS aplikace),
- všechny příchozí platby v Kč,
- všechny změny PIN k platební kartě,
- všechny změny limitů platební karty,
- všechna odemknutí/zamknutí karty,
- peníze stranou - podúčet, na který si odkládáte peníze, které nelze vyčerpat platební kartou nebo v případě potřeby si je kdykoli převedete zpět na účet.

K účtu je také možné sjednat doplňkové služby. Za jednu tuto službu se platí poplatek 29 Kč, na výběr jsou:

- odchozí platby v Kč - neomezené množství jednorázových nebo trvalých plateb bez poplatků,
- všechny výběry z bankomatů České spořitelny,
- 25 informačních sms - informace o jakémkoli dění na vašem účtu,
- všechny výběry z bankomatů v zahraničí - v bankomatech Erste vybíráte zcela zdarma, v ostatních za výhodnou cenu 30 Kč,

- zvýhodněné zahraniční platby v EUR - zdarma 2 příchozí a zvýhodněné 2 odchozí platby v EUR.

Studenti mladší osmnácti let musí pro založení studentského účtu a získání studentské platební karty splnit pevně dané podmínky. Musí se prokázat platným občanským průkazem, rodným listem a musí přijít v doprovodu alespoň jednoho z rodičů (zákonného zástupce), který také musí mít platný občanský průkaz.

Založení studentského účtu mají studenti starší osmnácti let jednodušší. Lze jej založit online, pokud již student nějaký účet mají, v opačném případě je nutná návštěva pobočky. K založení stačí platný občanský průkaz a potvrzení o studiu, u kterého se akceptují potvrzení od 1.1. do 30.9. daného roku, ta jsou platná do 31.8. daného nebo následujícího roku. Od 1.10. do 31.12. daného roku se akceptují potvrzení platná do 31.8. následujícího roku, nesmí být ale starší než 30 dnů. Tento studentský účet si může založit občan ČR studující řádné denní studium na tuzemské nebo zahraniční škole, cizí státní příslušník studující řádné denní studium na tuzemské škole. Podporované typy škol jsou: střední, vyšší odborné, jazykové nebo vysoké školy (tuzemské i zahraniční). [39]

4.1.2 ČSOB

Československá obchodní banka podmiňuje získání platební karty založením účtu ČSOB Studentské konto. Účet si může založit mladistvý, je-li starší patnácti let, a jeho výhody může zdarma využívat až do třiceti let, mezi ně patří:

- běžný korunový účet,
- bezkontaktní platební kartu Debit MasterCard Student,
- měsíční zasílání výpisů elektronicky,
- bezkontaktní embosovanou kreditní kartu MasterCard Standart,
- úvěrový limit až 20 000 Kč,
- všechny výběry/vklady z/do bankomatů ČSOB v ČR,
- ČSOB Elektronické bankovníctví,
- aplikaci ČSOB SmartBanking – pro chytré mobily a tablety (iOS, Android, Windows Phone),

- všechny tuzemské příchozí a odchozí platby – prostřednictvím ČSOB InternetBanking 24, ČSOB SmartBanking, ČSOB Mobil 24,
- neomezený počet emailových zpráv – o pohybech na účtu a transakcích platební kartou.

Středoškolští studenti ve věku 15 až 17 let potřebují pro zřízení konta přítomnost zákonného zástupce (např. jeden z rodičů), který se musí prokázat platným dokladem totožnosti. Starším studentům střední školy ve věku 18 až 20let stačí pouze jeden doklad totožnosti nebo cestovní doklad (cizinci).

Studenti vysoké (střední) školy ve věku 21 až 30 let se potřebují prokázat platným dokladem totožnosti a navíc potvrzením o studiu SŠ, VŠ, VOŠ, popř. o minimálně čtyřsemestrálním pomaturitním nástavbovém či postgraduálním studiu (průkaz, identifikační kartička nebo index, ze kterého je jasná prezenční forma studia). Neplatí pro jazykové kurzy a školy.

Absolventi do třiceti let potřebují opět jeden platný doklad totožnosti a absolventský diplom VŠ nebo VOŠ, který nesmí být starší než 12 měsíců. [40]

4.1.3 GE Money Bank

GE Money Bank má ve své nabídce účet pro studenty Genius Student, který si může založit fyzická osoba - nepodnikatel ve věku od patnácti do dvaceti sedmi let a zároveň student řádného denního studia na základní škole, odborném učilišti, střední škole, vyšší odborné škole, jazykové škole nebo vysoké škole. Jedná se o běžný účet vedený v Kč určený studentům, kterým zdarma poskytuje řadu výhod:

- zřízení, vedení a zrušení účtu,
- debetní bezkontaktní platební karta – MasterCard Standard nebo Maestro,
- veškeré výběry z bankomatů sítě GE Money Bank,
- měsíční elektronický výpis – eVýpis,
- všechny příchozí platby na účet,
- bezkontaktní nálepka a NFC karta v mobilu,
- odměny až 30 % za platby kartou v partnerské síti bene+,
- zadávání trvalých platebních příkazů a ostatních pravidelných plateb (u přímého bankovníctví navíc zdarma i jejich změna a zrušení),

- přehled o dění na účtu prostřednictvím email servisu,
- založení a vedení kontokorentního úvěru.

Pro založení účtu Genius Student potřebuje student mladší osmnácti let doprovod zákonného zástupce, který zpravidla rodným listem studenta doloží, že je jeho zákonným zástupcem. Student i jeho zákonný zástupce musí předložit občanský průkaz a druhý doklad totožnosti (např. cestovní pas, řidičský průkaz, rodný list). Cizí státní příslušníci předkládají cestovní pas a druhý doklad totožnosti.

Student starší dvaceti let musí při zakládání konta Genius Student předložit potvrzení o řádném denním studiu v aktuálním školním roce, které není starší 30 kalendářních dní. Případně může předložit platnou studentskou kartu, např. ISIC. [41]

4.1.4 Evropsko-ruská Banka

Evropsko-ruská banka nabízí studentský účet, který je určen všem studentům od 16 do 26 let, garantuje řadu benefitů a zároveň minimalizuje výdaje spojené s vedením účtu prostřednictvím základního balíčku, který je zdarma. Ten obsahuje:

- založení a vedení účtu - v CZK, RUB, EUR, USD, CHF, GBP,
- založení a vedení internetového bankovníctví,
- vydání a vedení jedné platební karty - VISA Classic k CZK účtu,
- odchozí tuzemské platby - v CZK zadané přes internetové bankovníctví,
- příchozí platby na účet,
- výběr z bankomatů na území ČR – 3 výběry za měsíc.

S užíváním platební karty a účtu je také spojena řada benefitů a služeb, které student získá zdarma:

- zvýhodněný kurz – u částek v přepočtu nad 10.000 CZK,
- sleva na letenky – 490 CZK od společnosti letuška.cz,
- sleva na kurzy cizích jazyků – 500 CZK u partnera ICJ CZ.

Podmínkou pro založení studentského účtu pro klienty mladší osmnácti let je doprovod zákonného zástupce, potvrzení o studiu a platný občanský průkaz. Zahraniční uchazeči místo občanského průkazu předloží svůj pas a druhý doklad totožnosti (řidičský průkaz, povolení k pobytu aj.).

Klienti starší osmnácti let mají podmínky stejné jako ti mladší osmnácti let, avšak již nepotřebují doprovod v podobě zákonného zástupce. [42]

4.1.5 Komerční banka

Konto G2.2 od Komerční banky je účet zaměřený na mladistvé a studenty až do třiceti let, který zdarma poskytuje balíček těchto služeb:

- účet vedený v Kč,
- příchozí platby v Kč,
- embosovaná bezkontaktní G2 karta s cestovním pojištěním – MasterCard nebo VISA,
- elektronický výpis,
- měsíčně jeden výběr v zahraničí zdarma G2 kartou,
- pro slečny Lady karta – slevový program,
- bonus 200Kč za platnou ISIC kartu – při předložení bankovnímu poradci při zřízení účtu,
- elektronické bankovníctví – ovládání účtu pomocí počítače, telefonu, tabletu.

Aktivní uživatelé studentské platební karty od Komerční banky mohou díky konceptu MojeOdměny získat finanční odměny (viz kapitola 4.2.5 Výhody spojené s využitím platební karty).

Samozřejmě si lze k základním službám v rámci balíčku studentského účtu pořídit i další služby z nabídky Komerční banky tak, aby výsledné řešení pokrylo všechny požadavky (např. Neomezený počet plateb přes internetové bankovníctví za 19 Kč).

Studenti, kteří ještě nejsou plnoletí, tudíž mladší osmnácti let, potřebují pro založení účtu občanský průkaz, přítomnost zákonné zástupce a rodný list.

Zájemcům o účet Konto G2.2 ve věku 18 let postačí k založení pouze platný občanský průkaz, avšak po dosažení věku dvaceti let je nutné předložit potvrzení o denním studiu.

Absolventi a studenti ve věku 26 let musí předložit doklad o úspěšném absolvování vysoké školy nebo opět potvrzení o studiu. Poté mohou využívat výhody Konta G2.2 až do třiceti let, ale již s poplatkem 68 Kč, pokud nesplní pravidla pro získání odměny ve výši 100 % měsíčního poplatku za vedení konta. [43]

4.1.6 Oberbank

Prostřednictvím StartKonta cílí Oberbank na studenty a mladistvé, podmínkou pro jeho založení je věk do 25 let včetně. StartKonto zdarma nabízí v základním balíčku služeb:

- vedení účtu,
- internetové bankovníctví – Oberbank eBanking,
- kontokorent,
- elektronický měsíční výpis.

Další služby u toho konta jsou zpoplatněny např.:

- elektronická debetní karta Maestro – 15 Kč měsíčně (1. rok zdarma),
- elektronická debetní karta MasterCard – 50 Kč měsíčně,
- výběr z vlastního bankomatu - 6Kč.

Klienti do 18 let musí samozřejmě přijít v doprovodu zákonného zástupce a předložit platný občanský průkaz nebo rodný list.

Pro starší osmnácti let zde odpadá povinnost potvrzení o studiu, pro založení stačí pouze platný občanský průkaz. [44]

4.1.7 Poštovní spořitelna

Poštovní spořitelna nenabízí účet přímo pro studenty, přestože ho dříve nabízela. V nabídce však má Era osobní účet, který pro mladistvé a studenty ve věku od deseti až do dovršení dvaceti šesti let nese zdarma určité výhody:

- založení a vedení účtu,

- elektronický výpis,
- všechny příchozí položky,
- internetové bankovníctví,
- vydání embosované platební karty Debit MasterCard – 1. rok vedení zdarma, poté 280Kč/rok,
- výběr z vlastního bankomatu (bankomaty ČSOB) – první a druhý výběr ve měsíci,
- změna PIN kódu platební karty,
- karta EYCA – slevy a výhody pro mladistvé.

Pro mladistvé ve věku od deseti do osmnácti let platí stejné podmínky jako u většiny ostatních bank. Při založení účtu musí přijít v doprovodu zákonného zástupce a přinést občanský průkaz, popř. rodný list.

Starší osmnácti let si mohou účet založit již zcela sami, postačí jim k tomu pouze platný občanský průkaz. Studentovo potvrzení o studiu Poštovní spořitelna nevyžaduje. [45]

4.1.8 Raiffeisenbank

Tarif eKonto STUDENT od Raiffeisenbank je určen pro potřeby mladých zájemců ve věku 12 až 26 let. Všechny důležité bankovní služby jsou za poplatek 49Kč v rámci tarifu. Patří sem:

- správa běžného účtu v hlavní měně,
- správa běžného účtu v dalších měnách – až 8 měn,
- vedení elektronické debetní platební karty – Debit MasterCard Basic,
- vedení bezkontaktní nálepky - MasterCard,
- přímé bankovníctví - včetně aplikace Mobile eKonto,
- možnost volby vlastního čísla účtu,
- neomezený počet výběrů debetní kartou - z bankomatů všech bank v České republice i v zahraničí,
- neomezený počet odchozích tuzemských elektronických transakcí – jednorázové a trvalé příkazy, inkasa, SIPO),
- neomezený počet tuzemských příchozích plateb,

- kreditní karta EASY - zajišťuje slevy v programu Sphere.

Klienti mladší osmnácti let musí při uzavření smlouvy předložit platný občanský průkaz nebo jiný doklad totožnosti a je zde také nezbytná účast jejich zákonného zástupce.

Zájemci starší 18 let musí též předložit platný občanský průkaz nebo cestovní pas a také potvrzení o denním studiu nebo Evropskou kartu mládeže „EYCA Student“. [46]

4.1.9 UniCredit Bank

UniCredit Bank nabízí pro mladistvé a studenty běžný účet „U konto pro mladé“, v jehož rámci lze zdarma získat:

- otevření a vedení běžného účtu v Kč,
- otevření a vedení dalšího účtu v cizí měně,
- měsíční elektronický výpis z účtu,
- kontokorentní úvěr – poskytnutí, správu a jeho vedení (od 18let),
- platební debetní kartu – Visa Basic nebo Debit Mastercard,
- všechny výběry debetní kartou z bankomatů všech poskytovatelů v České republice a v zahraničí,
- všechny příchozí tuzemské standardní platby,
- všechny odchozí tuzemské standardní elektronicky zadané platby - jednorázové a trvalé příkazy, SIPO, inkaso,
- internetové bankovníctví – Online Banking,
- Banku v mobilním telefonu – Smart Banking,
- Smart klíč – token v mobilu,
- Vklady hotovosti prostřednictvím bankomatů UniCredit Bank v ČR.

Podmínky založení účtu pro studenty a mladistvé ve věku 15 až 18 let jsou stejné jako u většiny bank. Na pobočku musí přijít v doprovodu zákonného zástupce a oba se musí prokázat platným občanským průkazem a vzájemným vztahem.

Zájemci starší osmnácti let zde nemusí předkládat žádná potvrzení o studiu, díky tomu mohou konto využívat až do dvaceti šesti let bez ohledu na to, zda studují či nikoliv. K založení jim stačí pouze platný občanský průkaz. [47]

4.2 Základní kritéria výběru

Při výběru platební karty je velmi důležité, aby si student či mladistvý stanovil základní kritéria. Vybere si ta, která jsou pro něho nejdůležitější, a podle nich se následně bude rozhodovat.

Prioritním kritériem, které bude zajímat největší počet potenciálních klientů z řad studentů, jsou poplatky spojené s využitím platební karty a účtu. Dále pak velké množství studentů budou jistě zajímat podmínky získání platební karty, její limit a možnost vedení kontokorentu. Nelze také opomenout doplňkové služby k platebním kartám, kterými jsou cestovní pojištění, pojištění proti zneužití a výhody spojené s jejich využíváním. Podkapitoly se těmto jednotlivým kritériím podrobně věnují. Pro některé studenty může být také rozhodující počet a vzdálenost poboček bank.

4.2.1 Poplatky spojené s užíváním platební karty

Jelikož se debetní platební karty vydávají výhradně k běžným bankovním účtům, jsou s nimi spojeny i poplatky za využívání. Banky se u účtů určených studentům a mladistvým snaží tyto poplatky co nejvíce snížit nebo dokonce zrušit. Přesto je zde několik poplatků, o kterých by měli mladiství vědět.

Nikdo z nás nechce utrácet peníze za zbytečné poplatky, kterých se ve světě bank vyskytuje více než dost, výjimkou nejsou ani studenti. Proto by si měli pečlivě rozmyslet, jak budou svou platební kartu a samozřejmě také účet využívat. V následujících tabulkách 5, 6 a 7 jsou uvedeny poplatky za různé služby spojené s využitím platební karty, běžného účtu, a zhodnocení vkladu. Toto srovnání poskytuje studentům a mladistvým jasný přehled o aktuální situaci na tuzemském bankovním trhu. [39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47]

Tabulka 5 – Studentská platební karta a s ní spojené základní poplatky (zdroj [39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47])

Název banky	Platební karty		Vedení účtu	Výběr z bankomatu		
	Typ	Vedení		Vlastní	Cizí	Zahraničí
Česká spořitelna	VISA Classic	0 Kč	0 Kč	0 Kč - 2x za měsíc / 5 Kč	40 Kč	125 Kč
ČSOB	MasterCard Student	0 Kč	0 Kč	0 Kč	35 Kč	100 Kč
	VISA Classic	45 Kč				
Evropsko-ruská banka	VISA Classic	0 Kč	0 Kč	0 Kč – 3x za měsíc / 17Kč	0 Kč – 3x za měsíc / 17 Kč	100 Kč + 0,5 % z částky
GE Money Bank	MasterCard Standart	0 Kč	0 Kč	0 Kč	40 Kč	100 Kč + 0,5 % z částky
	Maestro					
Komerční banka	MasterCard	0 Kč	0 Kč / 68 Kč od 26let	9 Kč (1 platba = 1 výběr 0 Kč)	39 Kč	0 Kč – 1x za měsíc / 1 % z částky, min. 100 Kč
	VISA					
Oberbank	MasterCard Standard	50 Kč	0 Kč	6 Kč	39 Kč	100 Kč
	Maestro	15 Kč, 0 Kč 1. rok				
Poštovní spořitelna	MasterCard Debit	10 Kč	0 Kč	0 Kč - 2x za měsíc / 5 Kč	30 Kč	80 Kč + 0,5 % z částky
Raiffeisen bank	MasterCard Basic	0 Kč	49 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
UniCredit Bank	MasterCard Debit	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
	VISA Basic					

V tabulce poplatků spojených s využitím studentské platební karty vidíme rozdíly ve všech vybraných kritériích. Nabídka karet je u všech bank obdobná, nicméně rozdíly můžeme vidět v poplatcích za vedení karty a účtu. Větší banky působící na tuzemském trhu, jako je Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka, ale i některé menší (Evropsko-ruská Banka, GE Money Bank a UniCredit Bank) mají

vedení karty i účtu zcela zdarma. U ostatních bank se platí vždy jeden z poplatků za vedení, který dosahuje maximální výše 50 Kč za měsíc.

Kromě Oberbank nabízejí všechny ostatní banky možnost bezplatného výběru z vlastních bankomatů. Avšak někde je omezení v počtu výběrů za měsíc, např. Česká spořitelna poskytuje dva výběry zdarma, Evropsko-ruská banka - tři, nebo je výběr zdarma podmíněn platbou u obchodníka, např. u Komerční banky.

Výběr hotovosti z cizích bankomatů je většinou zpoplatněn. Výjimkou je UniCredit Bank, která ho nabízí zdarma, nebo Raiffeisenbank, zde je tento druh výběru součástí balíčku za vedení účtu v ceně 49 Kč. Taktéž Evropsko-ruská banka nabízí tři výběry do měsíce zdarma, ale její síť bankomatů není tak rozsáhlá. Zbylé banky si účtují poplatek ve výši od 30 Kč do 40 Kč za jeden výběr. Tyto poplatky jsou celkem vysoké, proto se vyplatí vybírat pokud možno v bankomatu vlastní banky.

Poplatky za výběr v zahraničí bývají jedny z nejvyšších. Zdarma tuto službu studentům nabízí jen Raiffeisenbank, UniCreditBank a Komerční banka, u které je možný zdarma jeden výběr za měsíc. Cena výběru u ostatních bank se pohybuje od 80 Kč do 125 Kč za výběr a některé z nich si účtují i určitá procenta z vybrané částky. Většinou to bývá 0,5 %. Nicméně například Komerční banka si při překročení jednoho výběru za měsíc účtuje 1 % z vybrané částky, minimum je však nastaveno na 100 Kč za výběr. Z toho důvodu je lepší v zahraničí kartou platit pouze u obchodníků, protože tato služba je zcela zdarma, a peníze z bankomatů vybírat jen v krajním případě.

Tabulka 6 – Studentská platební karta a její doplňkové služby (zdroj [39, 40 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47])

Název banky	Dotaz na zůstatek v bankomatu		Změna PIN v bankomatu	Opětovné vydání PIN	Cash Advance		Cash Back	Stopilstage / blokace karty
	Vlastní	Cizí			U nás	Zahraničí		
Česka spořitelna	0 Kč	20 Kč	0 Kč	100 Kč	40 Kč	125 Kč	-	0 Kč
ČSOB	0 Kč	9 Kč	0 Kč	150 Kč	200 Kč		0 Kč	0 Kč
Evropsko-ruská banka	0 Kč	0 Kč	50 Kč	200 Kč	150 Kč + 0,5 % z částky	200 Kč + 0,5 % z částky	-	0 Kč
GE Money Bank	0 Kč	20 Kč	0 Kč	100 Kč	1 %, min. 30 Kč	1 %, min. 200 Kč	-	0 Kč
Komerční banka	2,50 Kč	10 Kč	50 Kč	200 Kč	1 % z částky, min. 100 Kč		0 Kč	0 Kč
Oberbank	0 Kč	9 Kč	0 Kč	300 Kč	200 Kč		0 Kč	0 Kč
Poštovní spořitelna	0 Kč	9 Kč	0 Kč	200 Kč	100 Kč	180 Kč	0 Kč	0 Kč
Raiffeisen bank	0 Kč	0 Kč	0 Kč	250 Kč	150 Kč + 0,5 % z částky		-	0 Kč
UniCredit Bank	0 Kč	0 Kč	0 Kč	100 Kč	100 Kč + 0,5 % z částky		0 Kč	0 Kč

Dotaz na zůstatek na účtu prostřednictvím bankomatu vlastní banky, jak můžeme vidět v tabulce, je téměř všude zdarma. Výjimkou je Komerční banka, kde se platí 2,50 Kč. U cizích bankomatů tato služba není zpoplatněna u Evropsko-ruské banky, Raiffeisenbank a UniCreditBank. Ostatní banky si účtují poplatek 9 až 20 Kč, což je celkem velká částka a rozpětí na takovouto základní službu.

Změna PIN v bankomatu je u vybraných bank většinou zdarma. U Evropsko-ruské a Komerční banky je zpoplatněna částkou 50 Kč.

Opětovné vydání PIN je celkem nákladná záležitost, proto je důležité si svůj PIN pamatovat. Ceny za opětovné vydání PIN se pohybují v závislosti na bance od 100 až do 300 Kč za jedno vydání.

Za službu Cash Advance (neboli výběr na přepážce) si u nás banky účtují od 30 do 200 Kč a některé k tomu přidávají dokonce poplatek 0,5 % z vybírané částky, např. Evropsko-ruská banka, Raiffeisenbank, UniCredit Bank. Komerční banka a GE Money Bank si účtují pouze 1 % z částky, ale mají zároveň stanoven minimální poplatek 100 Kč a 30 Kč. Využití Cash Advance v zahraničí je většinou zatíženo ještě většími poplatky pohybujícími se v rozmezí 100 až 200 Kč. ČSOB, Komerční banka, Oberbank, Raiffeisenbank a Unicredit Bank účtují stejné poplatky za výběr u nás i v zahraničí. Výběr na přepážce je poměrně drahá služba, proto je dobré mít vhodně nastavený limit platební karty.

Cash Back (tzv. peníze nazpět) je možné využít na obchodních místech podporujících tuto službu. V nabídce ji bezplatně mají ČSOB, Komerční banka, Oberbank, Poštovní spořitelna a UniCredit Bank, ostatní banky ji nenabízejí.

V případě ztráty nebo odcizení je důležité platební kartu zablokovat či uvést na stoplist. Tuto možnost poskytují všechny banky, a to bezplatně. V minulých letech se však za blokaci a stoplistaci platily vysoké poplatky.

S používáním platební karty nesouvisí pouze poplatky za její využití, ale také poplatky spojené s běžným účtem. V následující tabulce jsou zahrnuty základní poplatky a úročení vkladu.

Tabulka 7 – Vybrané poplatky běžného studentského účtu za bezhotovostní služby a úročení vkladu (zdroj [39, 40 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47])

Název banky	Příchozí platby	Odchozí platby			Úročení vkladu
		Elektronicky	Na pobočce	Na pobočce expresně	
Česka spořitelna	0 Kč	5 Kč	20 Kč	80 Kč	0,01 %
ČSOB	0 Kč	0 Kč	50 Kč	-	0,01 %
Evropsko-ruská banka	0 Kč	0 Kč	6 Kč	50 Kč	0,00 %
GE Money Bank	0 Kč	6 Kč	50 Kč	-	0,01 %
Komerční banka	0 Kč	6 Kč	39 Kč	69 Kč	0,00 %
Oberbank	6 Kč	3 Kč	50 Kč	100 Kč	0,10 %
Poštovní spořitelna	0 Kč	2 Kč	25 Kč	-	0,01 %
Raiffeisenbank	0 Kč	0 Kč	50 Kč	60 Kč	0,01 %
UniCredit Bank	0 Kč	0 Kč	45 Kč	300 Kč	0,01 %

Příchozí platby jsou vždy zdarma. Pouze Oberbank má tuto službu zpoplatněnu částkou 6 Kč. Ta vedení karty zatíží alespoň o 6 Kč navíc, protože většině studentů na účet chodí minimálně jedna platba za měsíc. Osobně mi to nepřijde jako vhodně zvolený poplatek.

Odchozí platby bývají většinou zpoplatněny, až na ty elektronické u ČSOB, Evropsko-ruské banky, Raiffeisenbank a UniCredit Bank. Zajímavou alternativou může také být zvolení vhodného doplňkového balíčku těchto plateb, který u Komerční banky stojí 19 Kč a u České spořitelny 29 Kč.

Platby na přepážce se většinou prodraží, výjimkou je Evropsko-ruská banka, zde za ně zaplatíme pouze 6 Kč. Zbylé banky mají cenu nastavenou v rozmezí 20 až 50 Kč. Expresní odchozí platby zadané na pobočce jsou zatíženy vysokými poplatky od 50 Kč do 300 Kč, nejlevnější jsou opět u Evropsko-ruské banky.

Úročení vkladu mají banky nastaveny ve většině případů na 0,01 %. Výjimku tvoří pouze Komerční banka, kde je úročení nulové, a také Oberbank, která naopak poskytuje nejvyšší úrok 0,10 %.

4.2.2 Limit studentských platebních karet

Jedním z dalších kritérií výběru platební karty může být výše limitu, který slouží jako ochrana proti zneužití platební karty při její ztrátě či odcizení. Limit debetních platebních karet určuje maximální výši částky, kterou můžete vyčerpat v rámci stanovené doby. Pokud na účtu není dostatečná výše disponibilního zůstatku a není nastaven např. kontokorent, nelze limit čerpat jako obvykle, ale jen do uvedené maximální výše disponibilního zůstatku.

Existují tři druhy základních limitů platebních karet. První se týká výběrů hotovosti z bankomatů, druhý pak plateb u obchodníků za zboží a služby a třetí plateb prostřednictvím internetu. Některé z bank navíc stanovují ještě tzv. souhrnný limit, ten se týká všech typů transakcí dohromady.

Dalším významným parametrem limitů je vedle jejich výše také doba, za kterou se limit počítá. Doba může být buď jednodenní anebo sedmidenní (jeden týden). Některé banky umožňují klientovi si délku limitu zvolit, jiné si ji stanoví samy, a to i bez možnosti změny. Obecně lze říci, že jednodenní limit je praktičtější než týdenní, může nastat situace, že budeme chtít během jednoho týdne provést

dvě velké transakce nebo vícekrát vybrat z bankomatu a nebude nám to umožněno. Na druhou stranu týdenní limit má výhodu pro případ ztráty karty. Pokud bychom si ztráty nevšimli, zloděj vybere celý limit a musí čekat celý další týden na to, aby mohl svůj podvod zopakovat. Do této doby si jistě ztráty všimneme a kartu následně zablokujeme.

V práci nejsou uvedeny limity konkrétních studentských platebních karet, protože tyto limity jsou pouze informačního charakteru. Dají se jednoduše změnit na pobočce klientovy banky nebo prostřednictvím internetového bankovníctví.

4.2.3 Doplnkové služby k platebním kartám

Banky se snaží co nejvíce uspokojit potřeby svých klientů, proto k platebním kartám nabízejí řadu doplňkových služeb. Studentům, mladistvým, ale nejen jim se jistě může hodit cestovní pojištění, které u některých karet je v rámci balíčku zdarma. Další významnou službou je pojištění platební karty proti zneužití platební karty při ztrátě či odcizení.

Cestovní pojištění

V dnešní době má již většina vydaných platebních karet s mezinárodní platností v sobě zahrnutu možnost sjednání cestovního pojištění. Vlastníci prestižních platebních karet mají zpravidla pojištění již v základním balíčku. U základních druhů platebních karet existuje možnost takové pojištění sjednat. Cestovní pojištění k platební kartě je proto výhodné pro ty, kteří často během roku cestují na krátkou dobu. Většina pojišťoven má sice celoroční pojištění v nabídce, nicméně platební kartu máme pořád u sebe, a tak nám odpadá starost s novým uzavíráním cestovního pojištění nebo s přibalováním potřebných dokumentů do zavazadla.

Ve sjednaném cestovním pojištění k platební kartě bývá zahrnuto:

- pojištění léčebných výloh – nezbytné a přiměřené náklady na lékařské ošetření,
- úrazové pojištění – poškození zdraví nebo smrt pojištěné osoby v důsledku úrazu,
- pojištění odpovědnosti za škodu – způsobenou jiné osobě na zdraví nebo na životě a na věci (poškození, zničení, odcizení),

- pojištění zavazadel – proti poškození a odcizení,
- pojištění zpoždění letu a zavazadel.

V České republice tuto možnost nabízejí téměř všechny banky, jak je uvedeno v tabulce 8, které studentské platební karety vydávají. Výjimku tvoří pouze Evropsko-ruská banka, která cestovní pojištění nenabízí.

Vybrané banky a jejich nabídky:

- Česká spořitelna – její nabídka má čtyři základní úrovně – Comfort (pro držitele karty), Comfort Family, Exclusive Family, Gold Family (pro držitele a až 3 rodinné příslušníky).
- ČSOB – nabízí pojištění pro jednotlivce (Standard, Exclusive, Gold) a také rodinné balíčky Exclusive Family, Gold Family, Gold Family Plus a Patinum Family Plus.
- GE Money Bank - cestovní pojištění je nabízeno v jedné variantě a to Komfort, která je poskytována ve spolupráci s Generali Pojišťovnou a.s.
- Komerční banka – má v nabídce Cestovní pojištění k embosovaným kartám, to je možno zřídit ke všem platebním kartám MasterCard vydaných Komerční bankou.
- Oberbank – využívá stejných druhů cestovních pojištění jako ČSOB.
- Poštovní spořitelna – také využívá stejných druhů cestovních pojištění jako ČSOB.
- Raiffeisenbank – jejich pojištění se jmenuje Cestovní pojištění a nabízí se pouze v jedné variantě.
- UniCredit Bank – nabízí cestovní pojištění pro držitele karty Travel Basic a pro rodinu Travel Plus, taktéž ve spolupráci s pojišťovnou Generali.

Ve srovnání jsou zahrnuty pouze varianty pojištění pro jednotlivce, protože se nepředpokládá, že by student či mladiství sjednával cestovní pojištění pro celou rodinu.

Tabulka 8 – Přehled cestovních pojištění k studentským platebním kartám na českém bankovním trhu (zdroj [48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55])

Banka	Produkt	Cena	Léčebné výlohy	Smrt/ Trvalé následky	Újma na zdraví/ věcí	Pojištění zavazadel	Délka jedné cesty
Česká spořitelna	Comfort	300	1 500 000	1 000 000	200 000	10 000	90
ČSOB	Standard	300	1 000 000	0	300 000/ 100 000	0	90
	Exclusive	1 000	2 000 000	200 000	1 000 000/ 500 000		
	Gold	1 400				20 000	120
GE Money Bank	Komfort	1100	1 700 000	500 000/ 750 000	1 000 000	30 000	90
Komerční banka	Pojištění ke kartám	0 G2.2	1 000 000	0	1 000 000/ 500 000	0	60
Oberbank	Standard	300	1 000 000	0	300 000/ 100 000	0	90
	Exclusive	1 000	2 000 000	200 000	1 000 000/ 500 000		
	Gold	1 400				20 000	120
Poštovní spořitelna	Standard	300	1 000 000	0	300 000/ 100 000	0	90
	Exclusive	1 000	2 000 000	200 000	1 000 000/ 500 000		
	Gold	1 400				20 000	120
Raiffeisen bank	Cestovní pojištění	600	2 000 000	400 000	1 000 000	20 000	60
Unicredit Bank	Travel Basic	0	1 700 000	100 000/ 250 000	500 000	30 000	90
Ceny jsou uvedené v Kč.							

Jak můžeme vidět, Oberbank a Poštovní spořitelna využívají v případě cestovního pojištění služeb banky ČSOB. Produkty ostatních bank mají ve vybraných parametrech různé hodnoty, proto je nelze tak jednoduše porovnat. Z toho důvodu je důležité si důkladně stanovit kritéria, podle kterých porovnání provedeme. Mimo zjištění limitů jednotlivých parametrů je velmi podstatné, zda se v případě plnění platí spoluúčast za vzniklé škody a výlohy, rozsah pokrytí pojistky (např. na jaké sporty se vztahuje), protože v cestovním pojištění nejsou většinou

fyzicky náročnější a nebezpečnější sporty zahrnuty. Tuto nevýhodu lze řešit případným připojištěním, avšak pak je na zvážení každého z nás, zda takové pojištění má ještě smysl. Další nevýhodu mimo spoluúčasti a omezenost aktivit lze spatřit v nižších limitech plnění a nekompletnosti pojištění u vybraných bank, např. pojištění zavazadel, pojištění trvalých následků a smrti. [48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55]

Pojištění proti zneužití platební karty

Pojistit si platební kartu proti zneužití v případě ztráty nebo odcizení lze u většiny vybraných bank. Jak můžeme vidět v tabulce 9, výjimku tvoří pouze Evropsko-ruská banka. Díky tomuto pojištění držitel karty předchází nemalým problémům spojených se ztrátou nebo odcizením platební karty. Banka mu poté uhradí škodu způsobenou touto nepříjemnou událostí, avšak záleží na podmínkách, limitech plnění a rozsahu pokrytí vybraného pojištění. U většiny pojištěných karet se také v případě ztráty vyhnete poplatkům za její blokaci a stoplistaci, a také za vydání nové platební karty.

Tabulka 9 – Přehled pojištění studentských platebních karet proti zneužití na českém bankovním trhu (zdroj [56, 57, 58, 59, 60, 61, 62])

Banka	Produkt	Roční pojistné	Finanční ztráta Karta/hotovost	Pojištění osobních věcí (mobil)	Uznání zneužití s PIN	Zpětné krytí
Česká spořitelna	P30	320	30 000/ 10 000	25 000	ANO	48 hodin
	P60	480	60 000/ 10 000	30 000		
	P90	780	90 000/ 15 000	35 000		
ČSOB	Basic	135	20 000	5 000 (2 000)	NE	72 hodin
	Classic	390	100 000	15 000 (5 000)		
	Extra	800	500 000	50 000 (10 000)		
GE Money Bank	Pojištění karty	220	150 Euro/ 5 000	30 000 (10 000)	NE	Od nahlášení
Komerční banka	Merlin	348	30 000 platba 10 000 výběr	15 000	ANO	Od nahlášení
Poštovní spořitelna	Basic	135	20 000	5 000	ANO	48 hodin
	Classic	390	100 000	15 000		
	Extra	800	500 000	50 000		
Oberbank	Basic	135	20 000	5 000 (2 000)	NE	48 hodin
	Classic	390	100 000	15 000 (5 000)		
	Extra	800	500 000	50 000 (10 000)		
Raiffeisen bank	Základ	180	150 Euro	0	ANO	24 hodin
	Plus	828	100 000	10 000 (5 000)		72 hodin
UniCredit Bank	S-Basic	360	30 000	3000 (5000)	ANO	120 hodin
	S-Plus	480	50 000	13 000 (10 000)		
Ceny jsou uvedeny v Kč, není-li uvedeno jinak.						

V tabulce přehledu pojištění platební karty proti zneužití v případě odcizení a ztráty není nabídka taktéž úplně kompletní. Tuto možnost nenabízí pouze Evropsko-ruská banka, zbylé banky ji mají v nabídce. Platnost pojištění je obvykle jeden rok, pokud nedojde v jeho průběhu ke škodní události.

Banky nabízejí různé limity plnění, proto je důležité zvážit kolik studenti a mladiství mívají na účtu, jaký mají limit výběru, případně jaké osobní věci nosí společně s platební kartou. Důležité je si také zjistit, zda v případě pojistného plnění banka nepožaduje spoluúčast držitele platební karty, pokud ano, tak

v jakých případech se držitel na škodě podílí. Na základě těchto kritérií a samozřejmě ceny si zvolí držitel karty nejvhodnější variantu.

Výhody:

- Peníze jsou chráněny u některých bank i před nahlášením ztráty platební karty.
- Spolu s platební kartou jsou pojištěny osobní věci – mobilní telefon, klíče od bytu, mobilní telefon, vydání nových dokladů atd.

Nevýhody:

- Některé banky při ztrátě či odcizení vůbec neakceptují transakce se zadáním kódu PIN.
- Pojištění je jednorázové, po ztrátě platební karty se musí sjednat nové pojištění.
- Pojištění proti zneužití je automaticky součástí prémiových karet (Gold atd.), u běžných platebních, určených studentům, se toho pojištění musí dodatečně sjednat.
- Základní druhy pojištění vykazují pouze nízké plnění.

V případě zjištění ztráty či odcizení platební karty je nejlepším způsobem proti potenciálnímu zneužití karty ji zablokovat. Blokaci karty lze provést osobně na pobočce banky nebo prostřednictvím speciální telefonní linky, ta je v provozu non-stop. Telefonní číslo je rozumné mít někde uloženo, např. v mobilním telefonu. Operátor banky provede vaši identifikaci a následně se postará o blokaci karty.

Po nahlášení ztráty platební karty banka přebírá odpovědnost za následné transakce uskutečněné odcizenou kartou. U platebních karet pojištěných proti zneužití při ztrátě a odcizení tuto odpovědnost některé banky přebírají zpětně až 120 hodin od nahlášení této skutečnosti. [56, 57, 58, 59, 60, 61, 62]

4.2.4 Kontokorentní úvěry

Banky stále rozšiřují nabídku služeb pro studenty a mladistvé, protože v nich vidí potenciální klienty. Kromě výše zmíněných služeb nabízí povolené přečerpaní, tzv. kontokorentní úvěry. Nabídky jednotlivých bank jsou uvedeny v tabulce 10. U tohoto typu úvěru je však potřeba myslet na to, že jedenkrát do

roka od prvního čerpání úvěru je třeba celý kontokorentní úvěr splatit, a dostat tak stav účtu do kladných čísel, v opačném případě si banky účtují vysoké sankční úroky. Do záporného zůstatku se lze podle potřeby propadat každý měsíc.

Věkový limit na kontokorent nepodléhá limitu pro studentské platební karty a konta. Kontokorentní úvěr mohou čerpat pouze plnoletí studenti a mladiství.

Tabulka 10 – Srovnání kontokorentních úvěrů (zdroj [63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70])

Banka	Produkt	Maximální výše kontokorentu (Kč)	Roční úroková sazba
Česká spořitelna	Kontokorent pro studenty	25 000	18,90 %
ČSOB	Povolené přečerpání ke Studentskému kontu	20 000	17,90 %
GE Money Bank	Kontokorentní úvěr Flexikredit	10 000	21,99 %
Komerční banka	Kontokorent pro studenty	20 000	12,00 %
Oberbank	Kontokorentní úvěr	10 000	18,00 %
Poštovní spořitelna	Era kontokorent pro mladé	20 000	17,90 %
Raiffeisenbank	Povolený debet	10 000	21,90 %
UniCredit Bank	Kontokorentní úvěr	20 000	18,00 %

Jak můžeme vidět v tabulce, kontokorent nabízejí všechny banky z výběru (kromě Evropsko-ruské banky). Výše povoleného přečerpání prostředků na účtu se pohybuje od 10 000Kč, v případě GE Money Bank a Raiffeisenbank a až do 25 000Kč, kterou nabízí Česká spořitelna. Úrokové sazby se pohybují v závislosti na bance v rozmezí 12 až 22 %, což je velmi vysoké rozpětí. Roční úroková sazba se často zvýší pravidelným měsíčním úročením. Nelze tedy přímo říci, že měsíční sazba je jedna dvanáctina té roční, díky větší četnosti strhávání úroků je pak ve výsledku reálná úroková sazba vyšší. [63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70]

4.2.5 Výhody spojené s využitím platebních karet

Spousta bank chce motivovat klienty, aby s platební kartou platili častěji. Z toho důvodu nabízejí klientům různé odměny a výhody za časté využití platební karty.

Česká spořitelna

Česká spořitelna poskytuje u běžného studentského účtu ČS Fresh bonusový program iBOD. Za běžné nákupy se sbírají body, které lze proměnit za odměny a slevy. Jeden ibod lze získat minimálně za každých 25 Kč útraty. Navíc klienti České spořitelny dostávají jako bonus jeden ibod každý den, kdy jsou jejími klienty. [39]

GE Money Bank

U studentského účtu Genius Student je zavedena odměna až 30 % za platby kartou v partnerské síti „bene+“. Věrnostní program je automaticky zapnut majitelům kreditních karet bene+, kreditních karet VISA a držitelům jakékoli debetní karty k běžnému účtu, tedy i studentskému, kromě platební karty Maestro vydané k účtu Dětský Genius. Neplatí se žádné poplatky za platby. Nic se nemusí hlásit – po provedení platby u obchodníka za vybrané zboží či služby se automaticky odměna (dané % ze zaplacené částky) každý měsíc zpětně a bez podmínek připíše na běžný či karetní účet ve formě reálných peněz. [41]

Komerční banka

Komerční banka u Konta G2.2 odměňuje za časté platby dvěma způsoby. První odměnou je odměna ve výši 333 Kč každý rok v září, pokud alespoň jednou v každém měsíci držitel zaplatil svojí kartou k účtu, dobil kredit v mobilu přes bankomat Komerční banky nebo poslal peníze prostřednictvím služby internetového bankovníctví.

Druhý způsob odměny je vrácení poplatku za výběr z bankomatů Komerční banky. Stačí, když držitel zaplatí jednou za období platební kartou – jedna platba debetní nebo kreditní kartou u obchodníka zaručí vrácení jednoho poplatku za výběr z bankomatu Komerční banky debetní kartou. [43]

Poštovní spořitelna

Pro klienty Poštovní spořitelny, bez ohledu na jejich účet, je zde věrnostní program Svět odměn. Zde je možné získat body za využití služeb Poštovní spořitelny, např. platba kartou, zadání platebního příkazu nebo za nákupy u partnerů. Body se následně dají vyměnit za slevy na služby, dárky či slevové kupóny. Podmínkou je dosažení alespoň osmnácti let. [45]

Raiffeisenbank

Studentský účet eKonto STUDENT nabízí založení Evropské karty mládeže EYCA, kterou bude vést za klienta 1 rok zdarma. Prostřednictvím této karty lze vybírat až z 60 000 slev. Nicméně založení této karty není podmíněno využitím karty platební. [46]

Zbylé banky, kterými jsou Československá obchodní banka, Evropsko-ruská banka, Oberbank a UniCredit Bank, nenabízejí pro studenty a mladistvé žádné výhody a bonusy spojené s využitím platební karty nebo výhody podobné jako Raiffeisenbank.

5. Výběr studentského účtu a platební karty

Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, nabídka platebních karet a účtů pro studenty je poměrně velká, proto může být těžké se v ní zorientovat. Výběr nejlepší platební karty a účtu také není zcela jednoduchý a ovlivňuje ho několik faktorů. Každý ze studentů má jiné požadavky a očekávání od své platební karty, sympatie k určité bance a mnohdy také záleží na rodičích, kteří zpravidla budou upřednostňovat vlastní banku.

Pro lepší přehled a názornost byly vytvořeny čtyři modelové příklady studentů, na kterých je vidět, kolik u jednotlivých bank měsíčně zaplatí za využití služeb, a které banky jsou pro ně právě ty nevhodnější. Každého studenta nejvíce zajímá, kolik zaplatí za svou platební kartu a účet, a také kolik ho budou stát ostatní poplatky s nimi spojené, obvykle za období jednoho měsíce. Z tohoto důvodu je hlavním rozhodovacím kritériem právě výše měsíčního poplatku.

Studenti jsou rozděleni do čtyř základních skupin, a to na středoškolské, vysokoškolské s různými požadavky a na studenta, který si svým využitím platební karty není zcela jist. Tomuto studentovi bude při výběru pomáhat program pro podporu rozhodování Expert Choice. U studentů středních škol je předpokládáno, že mají na rozdíl od vysokoškolských nároky na svou platební kartu nižší. Většinou totiž stále bydlí se svými rodiči, nemají takové pracovní možnosti, a proto je jejich jediným stálým příjmem kapesné od rodičů a občasné letní brigády. Vysokoškolští studenti často bydlí sami, např. na vysokoškolských kolejích. Mají větší nároky na svůj životní standard a také více pracovních možností, proto mimo kapesného jsou součástí jejich stálého příjmu i brigády. Nároky na platební kartu jsou tedy ze strany studentů vysokých škol jednoznačně vyšší.

5.1 Student A - SŠ

Student A navštěvuje střední školu. Bydlí s rodiči, kteří mu na jeho účet pravidelně každý měsíc posílají kapesné. Platební kartu využívá zcela minimálně a s naspořenými penězi hospodaří dle svého uvážení. Jeho měsíční a roční náklady jsou vypočítány v tabulce 11.

Využité bankovní služby:

- 1x příchozí platba
- 1x výběr z vlastního bankomatu
- 1x platba u obchodníka
- 1x platba přes internetové bankovníctví

Tabulka 11 – Modelový příklad nákladů na platební kartu a účet – Student A (zdroj [vlastní])

Banka	Vedení platební karty a účtu	Příchozí platba	Výběr z bankomatu (vlastní)	Elektronická odchozí platba	Celkem	
					Za měsíc	Za rok
Česká spořitelna	0	0	0	5	5	60
ČSOB	0	0	0	0	0	0
Evropsko-ruská banka	0	0	0	0	0	0
GE Money Bank	0	0	0	6	6	72
Komerční banka	0	0	0	6	6	72
Oberbank	15	6	6	3	33	396
Poštovní spořitelna	10	0	0	2	12	144
Raiffeisenbank	49	0	0	0	49	588
UniCredit Bank	0	0	0	0	0	0
Všechny ceny jsou uvedeny v Kč/měsíc, není-li uvedeno jinak.						

Ve srovnání si pro středoškolského studenta A nejlépe vedla ČSOB, Evropsko-ruská banka a UniCredit Bank, u kterých by ho měsíční a tím pádem i roční vedení účtu nestálo ani korunu. Evropsko-ruská banka ale disponuje pobočkami pouze v Praze a Karlových Varech. Rozdíl v ceně ostatních bank souvisí zejména s poplatkem za elektronickou odchozí platbu a není tak výrazný. Protože tento student svou platební kartu a účet tolik nevyužívá, nevyplatí se mu využívat služby Oberbank, kde musí platit za všechny zmíněné položky a služby, ale také Raiffeisenbank, u které se sice za základní úkony také neplatí, nicméně jsou součástí jeho studentského účtu, za který se platí 49 Kč.

5.2 Student B - VŠ

Student B je na vysoké škole, bydlí na kolejích a chodí na příležitostné brigády. Rodiče mu také posílají každý měsíc kapesné. Na víkendy jezdí za rodiči do malého města, kde není příliš velká síť bankomatů, proto jednou za měsíc vybírá z bankomatu u konkurenční banky. Jeho nároky na využití platební karty jsou průměrné. Student B má své měsíční a roční náklady uvedené v tabulce 12.

Využité bankovní služby:

- 2x příchozí platba
- 3x výběr z bankomatu (2x vlastní, 1x cizí)
- 5x platba u obchodníka
- 3x platba přes internetové bankovníctví

Tabulka 12 – Modelový příklad nákladů na platební kartu a účet – Student B (zdroj [vlastní])

Banka	Vedení platební karty a účtu	Příchozí platba	Výběr z bankomatu		Elektronická odchozí platba	Celkem	
			Vlastní	Cizí		Za měsíc	Za rok
Česká spořitelna	0	0	0	40	15	55	660
ČSOB	0	0	0	35	0	35	420
Evropsko-ruská banka	0	0	0	0	0	0	0
GE Money Bank	0	0	0	40	18	58	696
Komerční banka	0	0	0	39	18	57	684
Oberbank	15	12	12	39	9	87	1044
Poštovní spořitelna	10	0	0	30	6	46	552
Raiffeisenbank	49	0	0	0	0	49	588
UniCredit Bank	0	0	0	0	0	0	0
Všechny ceny jsou uvedeny v Kč/měsíc, není-li uvedeno jinak.							

Pro vysokoškolského studenta B vychází opět nejlépe Evropsko-ruská banka a UniCredit Bank, u kterých se za jím využívané služby nic neplatí. Z důvodu menšího počtu poboček při případném řešení problémů vyhrává UniCredit Bank a jejich U konto pro mladé. Měsíční celkové náklady se u zbylých bank pohybují od 35 Kč až do poměrně vysokých 87 Kč. Jejich výše je dána zejména poplatkem za výběr v cizím bankomatu.

5.3 Student C - VŠ

Student C má nejvyšší nároky na platební kartu. Studuje vysokou školu a bydlí s kamarády v pronajatém bytě. Často také jezdí do zahraničí, proto ke své platební kartě požaduje cestovní pojištění. Jeho rozpočet tvoří kapesné od rodičů a pravidelná brigáda. Často navštěvuje divadla, kina, koncerty atp., proto chce mít svoji kartu pojištěnu proti zneužití v případě ztráty nebo odcizení. Náklady studenta C na platební kartu, jak měsíční tak i roční, jsou zobrazeny v tabulce 13.

Využité bankovní služby:

- 2x příchozí platba
- 3x výběr z vlastního bankomatu
- 5x platba u obchodníka
- 5x platba přes internetové bankovníctví
- 3x za rok výběr ze zahraničního bankomatu - cca 12 000 Kč
- Cestovní pojištění - základní
- Pojištění zneužití platební karty – základní

Ve srovnání chybí pouze Evropsko-ruská banka, protože nemá v nabídce cestovní pojištění k platební kartě a také pojištění proti zneužití platební karty při ztrátě nebo odcizení.

Tabulka 13 – Modelový příklad nákladů na platební kartu a účet – Student C (zdroj [vlastní])

Banka	Vedení platební karty a účtu	Příchozí platba	Výběr z bankomatu		Elektronická odchozí platba	Cestovní pojištění (Za rok)	Pojištění zneužití platební karty (Za rok)	Celkem	
			Vlastní	Zahraničí (Za rok)				Za měsíc	Za rok
Česká spořitelna	0	0	0	375	25	300	320	108	1295
ČSOB	0	0	0	300	0	300	135	62	735
GE Money Bank	0	0	0	360	30	1100	220	170	2040
Komerční banka	0	0	0	0	30 / 19 za balíček	0	348	47	564
Oberbank	15	12	18	300	15	300	135	122	1455
Poštovní spořitelna	10	0	0	300	10	300	135	82	975
Raiffeisen bank	49	0	0	0	0	600	180	114	1368
UniCredit Bank	0	0	0	0	0	0	360	30	360
Všechny ceny jsou v Kč/měsíc, není-li uvedeno jinak.									

Nejaktivnějšímu vysokoškolskému uživateli studentovi C vychází nejlépe se svými 30 Kč měsíčně opět UniCredit Bank, u které se platí pouze za pojištění platební karty proti ztrátě a zneužití. V závěsu za ní je se 47 Kč za měsíc Komerční banka, která si účtuje také poplatek za pojištění karty a dále za balíček elektronických plateb provedených prostřednictvím internetového bankovníctví. ČSOB se umístila na třetím místě, zde se platí výběr z bankomatu v zahraničí, cestovní pojištění a pojištění proti zneužití, u této banky by celkově měsíčně platil 62 Kč.

5.4 Student D - Expert Choice

Student D si není zcela jist, jak svou platební kartu a účet bude využívat, ale stanovil si určitá kritéria, podle kterých chce provést výběr. K usnadnění výběru mu má pomoci systém pro podporu rozhodování Expert Choice. Ve výběru jsou zohledněny téměř všechny možnosti využití, poplatků a nákladů spojených s užíváním platební karty a běžného účtu. Tato kritéria mají přiřazenu různou váhu, které jsou zobrazeny v následujícím grafu na obrázku 5.

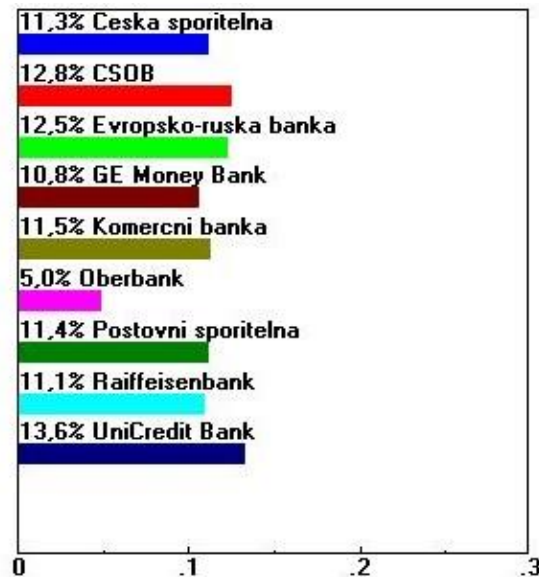
Obrázek 5 – Zobrazení vybraných kritérií a jejich váhy v Expert Choice (zdroj[vlastní])

Můžeme vidět, že největší váha je přiřazena vedení platební karty a běžného účtu, dále následují příchozí platba, protože student nechce zbytečně platit, i když by svou platební kartu a účet v určitém období nevyužíval. Výběr z vlastního bankomatu je na třetím místě, na čtvrtém jsou odchozí elektronické platby. Tato kritéria lze označit za ta nejdůležitější. Na dalších místech jsou výběry z cizích bankomatů, pojištění zneužití platební karty v případě krádeže nebo ztráty, cestovní pojištění a výběr z bankomatu v zahraničí. Všechna tato kritéria nepřekročila hranici 7 %.

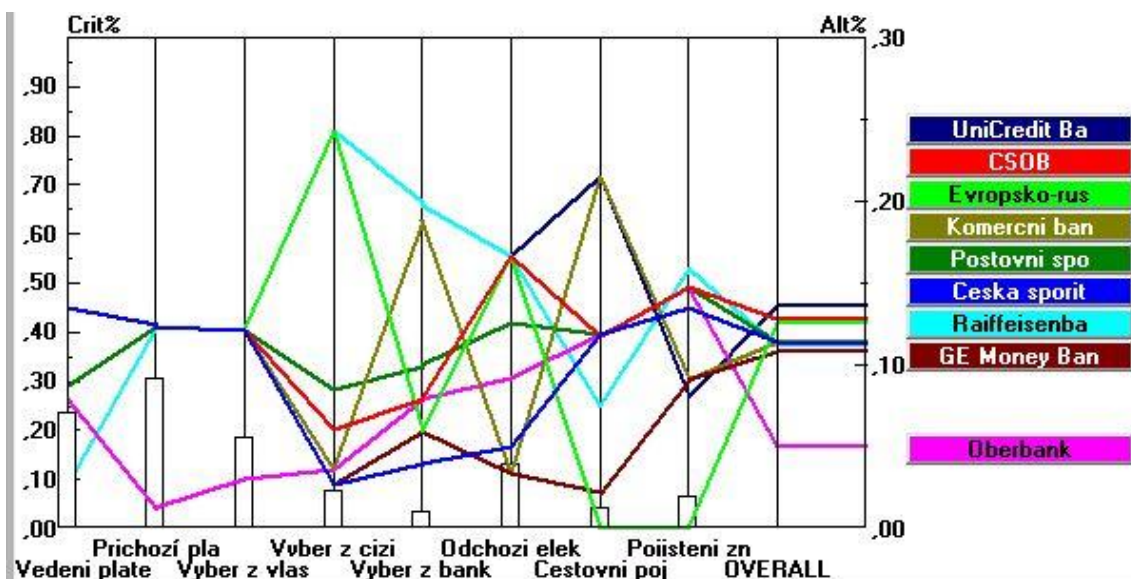
V následujícím kroku byly vyplněny příslušné hodnoty vybraných kritérií, tabulka s konkrétními hodnotami je k dispozici v přílohách práce (Příloha 4). Čím nižší měla daná kritéria hodnotu, tím měla větší váhu a naopak. V případě, že banka některou službu nenabízela, byla hodnota nastavena na 0. Tento jev nastal

pouze v případě cestovního pojištění a pojištění platební karty proti zneužití v případě ztráty a odcizení u Evropsko-ruské banky.

Výsledky výběru platební karty studentem D můžeme vidět ve dvou zobrazeních na obrázcích 6 a 7.

Obrázek 6 – Zobrazení výsledku v Expert Choice (zdroj[vlastní])

Obrázek 7 – Zobrazení celkového výsledku společně s výsledky jednotlivých kritérií v Expert Choice (zdroj[vlastní])

Z dosažených výsledků je patrné, že první místo opět obsadila UniCredit Bank. Na druhém místě se umístila ČSOB a na třetím ji těsně následovala Evropsko-ruská banka. Rozdíl mezi čtvrtým až sedmým místem byl u bank zcela minimální, pohyboval se v rozmezí pouhých 0,4 %. Předposlední místo obsadila GE Money Bank, která však neztratila mnoho za ostatními bankami, které se umístily před ní. Poslední místo patří Oberbank, která výrazně za ostatními bankami zaostávala, a proto dopadla ve srovnání nejhůře.

Jak také můžeme vidět, program Expert Choice umožňuje zobrazení výsledků několika způsoby. Zajímavou variantou je zobrazení párovým porovnáním mezi dvěma bankami (viz přílohy práce – Příloha 4). Tento způsob jasně a zřetelně zobrazuje rozdíly mezi dvěma vybranými bankami v jednotlivých kritériích.

6. Shrnutí

Studentskou platební kartu si může pořídit každý, kdo splňuje dané věkové kritérium. U některých bank musí být zároveň veden jako student. Zisk platební karty je podmíněn založením běžného účtu, ze kterého se poté finanční prostředky čerpají. Velmi důležité je také si promyslet, jak student bude účet využívat nejen v blízké době, ale i například po přechodu ze střední na vysokou školu. V té době se jeho požadavky mohou změnit a je dobré to brát v potaz.

Banky mají často pojmenovány poplatky pod svými názvy, a proto je orientace v sazebnících jednotlivých bank mnohdy i pro zkušeného člověka složitá. Některé banky také mají, co se týče poplatků, velmi nepřehledné webové stránky a každý poplatek je potřeba hledat někde jinde. Z toho důvodu by bylo dobré, pokud by student u informací o účtu mohl kliknout na sazebník poplatků, kde by byl jejich přehled, častokrát tomu tak není.

Česká spořitelna si ve srovnání s ostatními bankami vedla průměrně. Její velkou výhodou je široký sortiment služeb, velký počet poboček a bankomatů, avšak některé ceny služeb má nastaveny na vyšší úrovni.

Banka ČSOB obsadila ve všech třech modelových případech přední příčky. Pokud tedy student uvažuje o větší bance, u které chce zůstat déle a která má širokou síť poboček a automatů, je ČSOB jednou z nejlepších voleb.

Hlavní slabinou Evropsko-ruské banky je omezený počet poboček, a to pouze na Prahu a Karlovy Vary, proto pro studenty z jiných měst tato banka většinou nepřipadá v úvahu. Dále také k platebním kartám nemá v nabídce cestovní pojištění a pojištění proti ztrátě a odcizení. Nicméně i přesto si ve srovnání vedla velice dobře a dvakrát obsadila první místa.

Průměrného výsledku dosáhla GE Money Bank. U této banky bylo největší slabinou poměrně drahé cestovní pojištění, které mělo sice velké limity plnění, nicméně pro studenty většinou zbytečné. Dalším problémem byly platby přes internetové bankovníctví, kde nebyla možnost pořízení výhodnějšího balíčku pro častější využití.

Komerční banka nejvíc zabodovala díky svému cestovnímu pojištění, které je ke studentské platební kartě zdarma. Velkou výhodou je možnost zvolení balíčku

pro internetové platby a odměny za používání karty. Díky těmto benefitům obsadila čelní příčky a jeví se jako vhodná alternativa k bance ČSOB. Nicméně jako jediná neúročí studentův vklad na běžném účtu.

Nejhůře si vedla banka Oberbank, která ve všech srovnáních obsazovala poslední příčky. Mimo poplatků za téměř všechny služby je její nevýhodou také menší síť poboček. Na druhou stranu jako jediná poskytovala nejvyšší úrok, díky kterému se některé poplatky mohou vykompenzovat.

Přestože si Poštovní spořitelna účtuje poplatek za vedení platební karty, ve srovnání si vedla velice dobře a tím předčila moje očekávání. Poštovní spořitelna se jeví jako zajímavá volba pro menší města a obce, kde není rozsáhlá síť bankovních poboček a bankomatů.

Z důvodu poplatku za vedení účtu není Raiffeisenbank vhodná pro ty, kteří platební kartu využívají málo. Naopak pokud student často cestuje a nechce se obtěžovat tím, kde své peníze vybírá, je Raiffeisenbank jednou z nejlepších voleb.

Absolutně nejlepší ve všech srovnáních byla UniCredit Bank. Ta si pro studenty a mladistvé připravila velice zajímavý a výhodný balíček služeb, ve kterém se za běžné úkony neplatí. Banka by mohla doplatit na menší počet poboček, nicméně zpravidla ve větších městech alespoň jednu pobočku má.

7. Závěr

Práce v teoretické části seznámila čtenáře s historickým vývojem platebních karet ve světě, zejména ve Spojených státech amerických, a v České republice. Následně jsou zde popsány a zobrazeny náležitosti platebních karet a jejich rozdělení na různé druhy. Dále zde nejsou opomenuty bezpečnostní prvky platebních karet a rady, jak jejich zneužití předcházet. Práce se také věnovala možnostem využití platebních karet, jejich výhodám a nevýhodám. Další část byla zaměřena na doplňkové služby, které je možné sjednat k platebním kartám. Závěr teoretické části práce poskytl přehled o nebankovních typech platebních karet a jejich možném budoucím vývoji.

Následující část práce byla zaměřena především na platební karty a běžné účty určené českým studentům. V této části byly vybrány všechny banky operující na tuzemském trhu, které mají v nabídce platební kartu a s ní spojený účet pro studenty a mladistvé. Jedná se o devět bank a prostřednictvím analýzy jejich nabídky byly zjištěny potřebné informace pro následující část práce.

V druhé polovině praktické části byl proveden výběr nejvhodnější karty a účtu pro studenty. Tento výběr byl uskutečněn prostřednictvím čtyř modelových studentů, kteří byli rozděleni na středoškolské a vysokoškolské studenty s různými požadavky na svou platební kartu.

Největší rozdíly ve výsledných hodnotách byly zjištěny u studenta, který svou platební kartu hojně využíval a měl na ni vysoké nároky. To bylo zapříčiněno zejména velkými rozdíly v nabídce a cenách cestovního pojištění a také pojištění proti zneužití při ztrátě a krádeži. Naopak nejmenší rozdíl mezi většinou bank byl zjištěn u studenta, který platební kartu využíval málo a měl na ni nejmenší požadavky. Obecně lze říci, že nejlépe si vedla UniCredit Bank spolu s ČSOB, Komerční bankou, Poštovní spořitelnou a Evropsko-ruskou bankou, která dvakrát byla mezi prvními, ale doplácí na menší počet svých poboček a některé chybějící služby.

V dnešní rychle plynoucí době se však nabídka studentských platebních karet a účtů stále mění a vyvíjí. Banky mohou nabízet krátkodobé akce či speciální podmínky, za kterých mohou vzniknout výhodné podmínky pro založení účtu.

Většinou se jejich nabídky mění pozvolna, avšak může nastat situace, že banka svoji nabídku přehodnotí a kompletně ji změní.

Jednou z možností dalšího rozšíření práce by mohlo být srovnání nabídek bank poskytujících běžné účty a platební karty pro studenty na tuzemském trhu s těmi zahraničními. Analýza by však musela být provedena na základě shodných kritérií s již uskutečněným výběrem.

Seznam použité literatury

- [1] JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*. 2.přepř.vyd. Praha: Grada Publishing, 2001, 175 s. příl. ISBN 80-247-0195-2.
- [2] POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2006, xvii, 716 s. ISBN 80-717-9462-7.
- [3] PŮLPÁNOVÁ. *Komerční bankovníctví v České republice*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.
- [4] JUŘÍK, Pavel. *Encyklopedie platebních karet: historie, současnost a budoucnost peněz a platebních karet*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2003, 312 s. ISBN 80-247-0685-7.
- [5] JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1999, 219 s. ISBN 80-716-9759-1.
- [6] KOMERČNÍ BANKA. *Komerční banka* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/>
- [7] ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, a. s. *Platební karty ČSOB* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/lide/platebni-karty/Stranky/default.aspx>
- [8] PENIZE.CZ. *Platební karty a jejich druhy* [online]. 2003 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/15744-platebni-karty-a-jejich-druhy>
- [9] IDNES.CZ. *Finance - Jaké (ne)výhody má platební karta* [online]. 2006 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/jake-ne-vyhody-ma-platebni-karta-dnq-/uver.aspx?c=A061212_110349_fi_osobni_vra
- [10] BANKOVNICTVÍ. *Století platebních karet* [online]. 2014 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.bankovnictvionline.cz/banky-finance/stoleti-platebnich-karet>
- [11] IDNES.CZ. *Co-branded a Affinity Card* [online]. 2006 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/co-branded-a-affinity-card-0yc-/uver.aspx?c=A060124_152115_fi_osobni_zal
- [12] PENIZE.CZ. *Jak došly platební karty do českých zemí* [online]. 2007 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/platebni-karty/18777-jak-dosly-platebni-karty-do-ceskych-zemi-aneb-historie-karet-plna-zajimavosti>

- [13] PENIZE.CZ. *Platební karty* [online]. 2014 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/platebni-karty>
- [14] KREDITKY.CZ. *Kreditní karty* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.kreditky.cz/>
- [15] ISO.ORG. *Norma ISO 7816* [online]. 2013 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://www.iso.org/iso/catalogue_detail.htm?csnumber=35168
- [16] PENIZE.CZ. *Bezpečný PIN* [online]. 2009 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/debetni-karty/62260-jak-si-u-platebni-karty-nastavit-bezpecny-pin>
- [17] HOAX.CZ. *Phishing* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.hoax.cz/phishing/>
- [18] PENIZE.CZ. *Dávejte si pozor na platební kartu!* [online]. 2013 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/platebni-karty/248343-davejte-si-pozor-na-platebni-kartu!-podvodnici-jsou-stale-vynalezavejsi>
- [19] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Stručně o phisingu* [online]. 2014 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/strucne-o-phisingu-d00014563>
- [20] POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Skimming* [online]. 2011 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/skimming.aspx>
- [21] KOMERČNÍ BANKA. *3D Secure* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.kbkarty.cz/cs/bezpecnost/3d-secure/>
- [22] KOMERČNÍ BANKA. *Platební karty* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.kbkarty.cz/cs/platebni-karty/>
- [23] FINEXPERT.CZ. *Postrádáte platební kartu? IHNED ji zablokujte!* [online]. 2012 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/postradate-platebni-kartu-ihned-ji-zablokujte>
- [24] SDRUŽENÍ PRO BANKOVNÍ KARTY. *Bankovní karty* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/main.html>
- [25] KURZY.CZ. *Bankomaty* [online]. 2014 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://kurzy.cz/banky/bankomaty/>
- [26] IDNES.CZ. *Finance - Pojištění platebních karet* [online]. 2011 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://finance.idnes.cz/poj.aspx>

- [27] AMERICAN EXPRESS. *AMEX Cards* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.americanexpress.com/czech/homepage.shtml>
- [28] DINERS CLUB. *Klienti DC* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <https://www.dinersclub.cz/>
- [29] MASTERCARD. *Platební karty MasterCard* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.mastercard.com/cz/osobni-karty/index.html>
- [30] JAPAN CREDIT BUREAU. *JCB Cards* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.jcbeurope.eu/>
- [31] VISA ČESKO. *Platební karty VISA* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.visa.cz/>
- [32] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Příručka pro držitele platební karty* [online]. 2013 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/Prirucka_drzitele_PK.pdf
- [33] ČSOB. *Manuál pro obchodníky* [online]. 2014 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/WebCsob/Firmy/Podnikatele/Platebni-karty/csob-manual-pro-obchodniky-140101.pdf>
- [34] NEARFIELD. *Co je NFC?* [online]. 2014 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://nearfield.cz/co-je-nfc>
- [35] JABLÍČKÁŘ. *Apple Pay* [online]. 2014 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://jablickar.cz/apple-pay/>
- [36] ALIBABA. *VISA UV* [online]. 2004 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://img.alibaba.com/img/pb/463/228/759/759228463_515.jpg
- [37] BLACK LIGHT WORLD. *MasterCard UV* [online]. 2006 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.blacklightworld.com/MC-Card-1.jpg>
- [38] WIKIPEDIA, The Free Encyclopedia. *Bank Card Number* [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Bank_card_number
- [39] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Osobní účet ČS FRESH* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/open_product_122.xml

- [40] ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODÍ BANKA. *ČSOB Studentské konto* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/lide/Ucty-a-platby/Stranky/CSOB-Studentske-konto.aspx>
- [41] GE MONEY BANK. *Genius Student* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/lide/ucty/genius-student>
- [42] EVROPSKO-RUSKÁ BANKA. *Studentský účet* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.erbank.cz/cz/osobni-finance/ucty/studentsky-ucet>
- [43] KOMERČNÍ BANKA. *Konto G2.2* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/lide/mladez-a-studenti/g2-2.shtml>
- [44] OBERBANK. *StartKonto* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: http://www.oberbank.cz/OBK_webp/OBK/oberbank_cz/Privatni_klienti/Ucty_a_karty/Bezne_ucty/Start_konto/index.jsp
- [45] POŠTOVNÍ SPOŘITELNA. *Era osobní účet* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.erasvet.cz/fyzicke-osoby/ucty/stranky/osobni-ucet/co-je-nutne-k-zalozeni.aspx>
- [46] RAIFFEISENBANK. *STUDENT eKonto* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.rb.cz/osobni-finance/bezne-ucty/ostatni-ucty/>
- [47] UNICREDIT BANK. *U konto pro mladé* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/web/obcane/ucty-a-konta/u-konto-pro-mlade>
- [48] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Cestovní pojištění k platebním kartám* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/cestovni-pojisteni-k-platebnim-kartam/o-produktu-d00018825>
- [49] ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Pojištění pro cesty do zahraničí k platebním kartám* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/lide/pojisteni/stranky/pojisteni-pro-cesty-do-zahranici-k-platebnim-kartam.aspx>
- [50] GE MONEY BANK. *Cestovní pojištění k debetní kartě* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/lide/karty/debetni-karty-k-uctum/pojisteni-a-doplukove-sluzby/cestovni-pojisteni-k-debetni-karte>
- [51] KOMERČNÍ BANKA. *Cestovní pojištění k embosovaným kartám* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.kb->

pojistovna.cz/cs/pojisteni/cestovni-pojisteni/cestovni-pojisteni-k-embosovanym-kartam/popis.shtml

- [52] OBERBANK. *Cestovní pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: http://www.oberbank.cz/OBK_webp/OBK/oberbank_cz/Privatni_klienti/Ucty_a_karty/Karty/Cestovni_pojisteni/index.jsp
- [53] POŠTOVNÍ SPOŘITELNA. *Pojištění ke kartě* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.erasvet.cz/fyzicke-osoby/ostatni/stranky/platebni-karty/pojisteni-ke-karte.aspx>
- [54] RAIFFEISENBANK. *Cestovní pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.rb.cz/osobni-finance/pojisteni/pojisteni-ke-kartam/cestovni-pojisteni/>
- [55] UNICREDIT BANK. *Cestovní pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/web/obcane/platebni-karty/doplnekove-sluzby/cestovni-pojisteni>
- [56] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Pojištění karty a osobních věcí* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/podnikatele-a-male-firmy/pojisteni-karty-a-osobnich-veci/o-produktu-d00008972>
- [57] ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Pojištění ztráty platební karty* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/lide/Pojisteni/Stranky/Pojisteni-ztraty-platebni-karty.aspx>
- [58] GE MONEY BANK. *Pojištění debetní karty a osobních věcí* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/lide/karty/debetni-karty-k-uctum/pojisteni-a-doplnekove-sluzby/pojisteni-debetni-karty-a-osobnich-veci>
- [59] KOMERČNÍ BANKA. *Merlin* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/merlin.shtml>
- [60] OBERBANK. *Pojištění proti zneužití* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: http://www.oberbank.cz/OBK_webp/OBK/oberbank_cz/Privatni_klienti/Ucty_a_karty/Karty/Pojisteni_proti_zneuziti/index.jsp
- [61] POŠTOVNÍ SPOŘITELNA. *Pojištění ke kartě* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.erasvet.cz/fyzicke-osoby/pujcky/stranky/kreditka/pojisteni-ke-karte.aspx>

- [62] RAIFFEISENBANK. *Pojištění zneužití platební karty* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.rb.cz/osobni-finance/pojisteni/pojisteni-ke-kartam/pojisteni-zneuziti-platebni-karty/>
- [63] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Kontokorent pro studenty* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/kontokorent-pro-studenty/o-produktu-d00019051>
- [64] ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODÍ BANKA. *Povolené přečerpání běžného účtu* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/lide/Pujcky-a-uvery/Stranky/Povolene-precerpani-bezneho-uctu.aspx>
- [65] GE MONEY BANK. *Kontokorent Flexkredit* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/lide/ucty/kontokorent-flexikredit>
- [66] KOMERČNÍ BANKA. *Úvěry pro studenty nejen na studium* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/tiskove-centrum/informace-z-trhu/obcane/uvery-pro-studenty-nejen-na-studium-952.shtml>
- [67] OBERBANK. *Kontokorentní úvěr* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: http://www.oberbank.cz/OBK_webp/OBK/oberbank_cz/Privatni_klienti/Financovani/Kontokorentni_uver/index.jsp
- [68] POŠTOVNÍ SPOŘITELNA. *Kontokorenty a povolená přečerpání* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: https://www.erasvet.cz/fyzicke-osoby/ucty/stranky/osobni-ucet/popis-produktu.aspx?utm_medium=text&utm_source=finparada.cz&utm_campaign=sr
- [69] RAIFFEISENBANK. *Kontokorent* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.rb.cz/osobni-finance/bezne-ucty/ostatni-ucty/>
- [70] UNICREDIT BANK. *Kontokorentní úvěr* [online]. 2015 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/web/obcane/uvery/kontokorentni-uver>

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Lící strana platební karty a její náležitosti	8
Obrázek 2 – Rubová strana platební karty a její náležitosti.....	8
Obrázek 3 – Ukázka ultrafialového prvku na platební kartě VISA	28
Obrázek 4 – Ukázka ultrafialového prvku na platební kartě MasterCard	28
Obrázek 5 – Zobrazení vybraných kritérií a jejich váhy v Expert Choice	79
Obrázek 6 – Zobrazení výsledku v Expert Choice	80
Obrázek 7 – Zobrazení celkového výsledku společně s výsledky jednotlivých kritérií v Expert Choice.....	80

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Přehled mezníků vývoje platebních karet ve světě	5
Tabulka 2 – Přehled mezníků vývoje platebních karet na území České republiky	7
Tabulka 4 – Vybrané karetní asociace a jejich přidělená čísla	10
Tabulka 3 – Základní rozdělení platebních karet.....	13
Tabulka 5 – Studentská platební karta a s ní spojené základní poplatky	60
Tabulka 6 – Studentská platební karta a její doplňkové služby	62
Tabulka 7 – Vybrané poplatky běžného studentského účtu za bezhotovostní služby a úročení vkladu.....	63
Tabulka 8 – Přehled cestovních pojištění k studentským platebním kartám na českém bankovním trhu.....	67
Tabulka 9 – Přehled pojištění studentských platebních karet proti zneužití na českém bankovním trhu.....	69
Tabulka 10 – Srovnání kontokorentních úvěrů	70
Tabulka 11 – Modelový příklad nákladů na platební kartu a účet – Student A.....	75
Tabulka 12 – Modelový příklad nákladů na platební kartu a účet – Student B.....	76
Tabulka 13 – Modelový příklad nákladů na platební kartu a účet – Student C.....	78

Seznam grafů

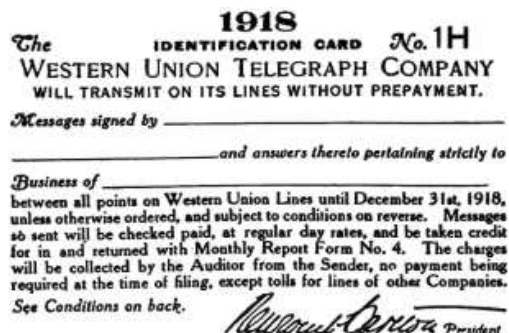
Graf 1 – Vývoj počtu platebních karet v České republice za roky 2001-2014	14
Graf 2 – Vývoj počtu debetních, kreditních a charge karet v České republice za roky 2003-2014	16
Graf 3 – Rozdělení českého trhu s platebními kartami za rok 2014 podle druhu....	17
Graf 4 – Rozdělení českého trhu s platebními kartami za rok 2014 podle vydavatelství asociací	27
Graf 5 – Počet případů skimmingů na území České republiky za roky 2005-2010	33
Graf 6 – Poměr počtu výběrů z bankomatů a plateb u obchodníků v České republice za rok 2014.....	36
Graf 7 – Poměr objemu výběrů z bankomatů a plateb u obchodníků v České republice za rok 2014	37
Graf 8 – Vývoj počtu obchodních míst a platebních (POS) terminálů v České republice 2001-2014.....	38
Graf 9 – Vývoj počtu bankomatů v České republice za období 2001-2014.....	41

Seznam příloh

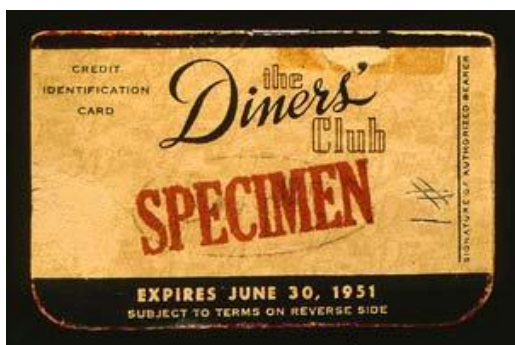
Příloha 1 – Vybrané platební karty z dob minulých.....	96
Příloha 2 – Loga vydavatelských asociací bankovních karet.....	98
Příloha 3 – Aktuální loga vybraných bankovních institucí.....	101
Příloha 4 – Expert Choice.....	103

Příloha 1 – Vybrané platební karty z dob minulých

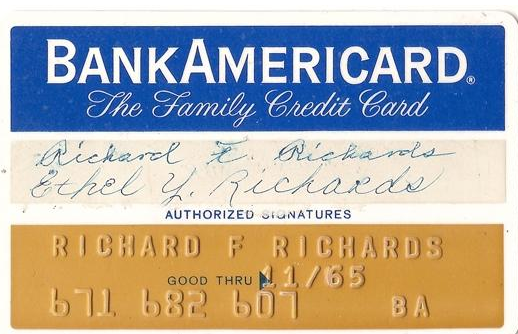
Western Union Telegraph Company – jedna z prvních platebních karet (zdroj [10])

Diners Club – charge card (zdroj [10])

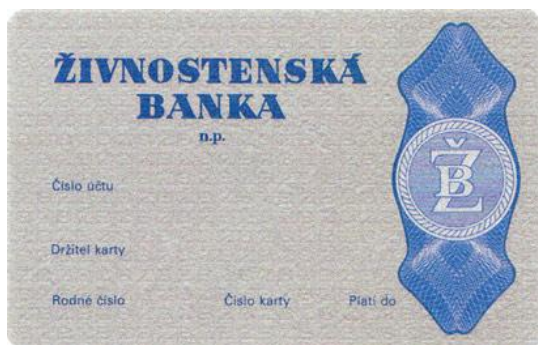
Bank Americard – jejich platební karta (zdroj [10])

Florida Coast Bank – ukázka platební karta v USA z pozdější doby (zdroj [10])

Živnostenská banka – první vydaná platební karta na území dnešní České republiky (zdroj [10])

Komerční banka – jejich první platební karta (zdroj [10])

Příloha 2 – Loga vydavatelských asociací bankovních karet

American Express

2006 - současnost

1974 - současnost

Diners Club

*Diners Club
International*[®]

1950 - současnost

JCB - Japan Credi Burea

2007 - současnost

1968 - 2007

MasterCard a Maestro

1996 - současnost

1990 - 1996

1996 - současnost

1990 - 1996

VISA a Visa Electron

2014 - současnost

2006 - současnost

2000 - 2006

1992 - 2006

2006 - současnost

2000 - 2006

Příloha 3 – Aktuální loga vybraných bankovních institucí

Česká spořitelna

ČSOB - Československá obchodní banka

Evropsko-ruská banka

GE Money Bank

Komerční banka

Oberbank

Oberbank

Poštovní spořitelna

Raiffeisenbank

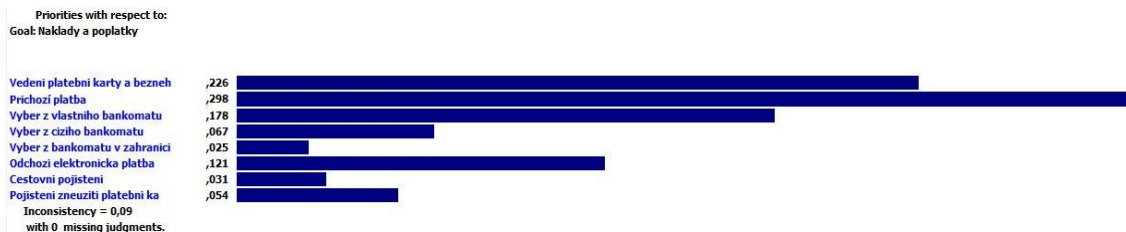

UniCredit Bank

Příloha 4 – Expert Choice

Váhy jednotlivých kritérií – další možnost zobrazení

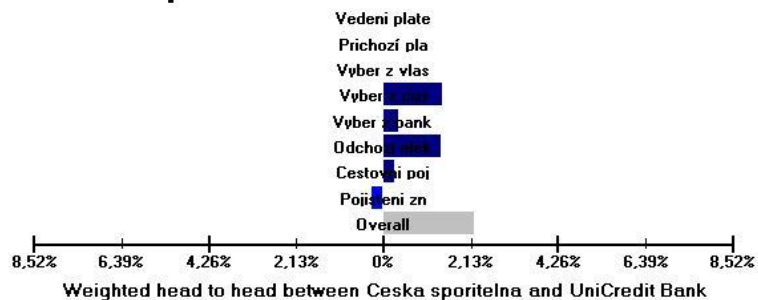

Hodnoty jednotlivých kritérií u vybraných bank

Alternative	RATINGS Vedení platební karty a bezneho uctu [L: 0,226]	RATINGS Prichozí platba [L: 0,298]	RATINGS Vyber z vlastního bankomatu [L: 0,178]	RATINGS Vyber z cizího bankomatu [L: 0,067]	RATINGS Vyber z bankomatu v zahraničí [L: 0,025]	RATINGS Odchozí elektronická platba [L: 0,121]	RATINGS Cestovní pojištění [L: 0,031]	RATINGS Pojištění zneužití platební karty [L: 0,054]
✓ Ceska sporitelna	0 Kc	0 Kc	0 Kc	40 Kc	125 Kc	5 Kc	300 Kc	P30 320 Kc
✓ CSOB	0 Kc	0 Kc	0 Kc	35 Kc	100 Kc	0 Kc	300 Kc	Basic 135 Kc
✓ Evropsko-ruska banka	0 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	100 Kc + 0,5%	0 Kc	Neni v nabídce	Neni v nabídce
✓ GE Money Bank	0 Kc	0 Kc	0 Kc	40 Kc	100 Kc + 0,5%	6 Kc	1100 Kc	Pojištění karty 220 Kc
✓ Komerční banka	0 Kc	0 Kc	0 Kc	39 Kc	0 Kc 1x měsíčně, jinak 1% min. 100Kc	6 Kc	0 Kc	Merlin 348 Kc
✓ Oberbank	15 Kc	6 Kc	6 Kc	39 Kc	100 Kc	3 Kc	300 Kc	Basic 135 Kc
✓ Postovní sporitelna	10 Kc	0 Kc	0 Kc	30 Kc	80 Kc + 0,5%	2 Kc	300 Kc	Basic 135 Kc
✓ Raiffeisenbank	49 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	600 Kc	Zaklad 180 Kc
✓ UniCredit Bank	0 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	0 Kc	S basic 360 Kc

Ukázka párového porovnání bank

Ceska sporitelna <> UniCredit Bank

Zadání práce

Tisk zadání závěrečných prací

FIM UHK

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Fakulta informatiky a managementu

Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, tel: 493 331 111, fax: 493 332 235

Zadání k závěrečné práci

Jméno a příjmení studenta:

Lucián Slavík

Obor studia:

Informační management (5)

Jméno a příjmení vedoucího práce:

Libuše Svobodová

Název práce:

Platební karty a studentské účty

Název práce v AJ:

Credit cards and student bank accounts

Podtitul práce:

Podtitul práce v AJ:

Cíl práce: Provést analýzu studentských platebních karet a účtů na tuzemském bankovním trhu a doporučit nejvhodnější studentské účty a platební karty, které se k nim vztahují.

Osnova práce:

1. Úvod
2. Historie platebních karet
3. Platební karty
4. Studentské účty a platební karty v České republice
5. Výběr studentského účtu a platební karty
6. Shrnutí
7. Závěr

Projednáno dne: 14.10.2014

Podpis studenta

Podpis vedoucího práce